

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPOS – JULY 28, 2011 • Vol. CII Nr. 95

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-27-11

PERIODICALS

Trikalbis triatlono sportininkas bando viską ir jam sekasi – 7 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Austrija suklypo – 2, 13
- Siūlau krašto apsaugos klausimą kelti dažniau – 2
- Razinos ir pipirai demokratijos puode – 3
- JAV grįžta prie laukinių Vakarų tradicijos? – 3
- Pasikeitimai Philadelphia lietuvių parapijose – 4
- Apie tai, kaip buvo... – 5
- Skautybės kelias – 6
- C. Milosz šeimos dvaras prikeltas gyvenimui – 8
- Muzika Jūsų ausims, akims ir lūpoms – 12
- Karališku laivu Viduržemio jūra! (10) – 13

Valiutų santykis
1 USD — 2.38 LT
1 EUR — 3.45 LT

Įteikti skiriamieji raštai Lietuvos ambasadoriui prie NATO

Vilnius (President.lt) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikė skiriamuosius raštus Lietuvos ambasadoriui nuolatinėje atstovybėje prie NATO Kęstučiui Jankauskui.

Prezidentės teigimu, kolektyvinės gynybos principo įgyvendinimas, pasirengimas atremti kylančias naujas grėsmes, siekis užtikrinti kibernetinį ir energetinį saugumą – vieni svarbiausių Lietuvos narystės NATO uždavinių. Lietuvos vadovė pabrėžė, jog būtina toliau siekti, kad Lietuvoje įsteigtas Energetinio saugumo centras taptų akredituotu NATO kompetencijos centru. Prezidentė su ambasadoriumi taip pat aptarė Lietuvos pasirengimo NATO viršūnių susitikimui, kuris įvyks Čikagoje 2012 m., klausimus.

41 metų amžiaus diplomatas yra dirbęs Užsienio reikalų ministerijos (URM) Šiaurės Europos šalių, Daugiašalių santykių, Saugumo politikos skyriuose, taip pat LR ambasadoje Švedijos Karalystėje, Jungtinėse

Prezidentė įteikia skiriamuosius raštus K. Jankauskui.

ELTA nuotr.

Amerikos Valstijose bei Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje. Prieš paskiriamas ambasadoriumi prie NATO, K. Jankauskas

ėjo URM kanclerio pareigas.

Lietuvoje vyks tarptautinės literatūros dirbtuvės

Vilnius (BNS) – Liepos pabaigoje Lietuvoje antrą kartą vyks „Summer Literary Seminars International“ (SLS) rašytojų ir poetų dirbtuvės, kurios vadinamos didžiausia pasaulyje tarptautine nepriklausoma literatūros programa. Liepos 31 d. Vilniaus rotušėje atidaromos dirbtuvės truks dvi savaites, jų metu sostinėje viešės 45 rašytojai iš JAV ir Kanados.

Per vakarinius skaitymus literatūros mylėtojai turės galimybę susipažinti su nauju Lietuvoje renginiu

„Literary Death Match“, kurio vienas svarbiausių tikslų – atrasti naujus būdus teksto išraiškai. Renginio dalyviai ne tik skaitys kūrinius, bet ir varžysis dėl pirmosios vietos.

„Programa labai svarbi, nes jungia Šiaurės Amerikos ir tarptautines literatūrinės bei kultūrinės bendruomenes, skatina jų kūrybinį bendradarbiavimą ir didina tarpusavio supratimą nepaisydama kultūrinių ir geografinių skirtumų. Ši kartą tuo pat metu vyks ir žydų kultūrą nukreipta programa, kurios metu da-

lyviai turės galimybę susipažinti su tragiška žydų istorija, kultūriniu paveldu bei šiuolaikiniu gyvenimu Lietuvoje“, – sakė šios programos steigėjas ir direktorius Mikhail Iossel.

„Sumer Literary Seminars International“ įkurta 1998 metais. Per šią programą daugiau nei 1,200 išskirtinių rašytojų vyko į Rusiją, Keniją, Lietuvą ir Kanadą. Jos dėstytojai ir dalyviai yra įvairių garsių premijų laureatai.

Lietuvos ir JAV pastangomis Goro provincijoje atidaryta biblioteka

Washington, DC (LR ambasada JAV) – Afganistano Goro provincijos mokytojų rengimo centre liepos 14 dieną atidaryta biblioteka, kuri buvo įrengta įgyvendinant Lietuvos ir JAV vystomojo bendradarbiavimo projektą. Atidaryme dalyvavo Lietuvos specialiosios misijos vystomojo bendradarbiavimo patarėjas Evaldas Galvanauskas, JAV tarptautinės vystymo agentūros (United States Agency for International Development, USAID) atstovas Jason Chau, Provincijos atkūrimo grupės (PAG) vadovas Nerijus Stankevičius ir kariai, provincijos valdžios atstovai, mokytojų rengimo centro darbuotojai ir studentai.

Bibliotekos įrengimo projektas pradėtas dar 2010 m., kai iš Lietuvos specialiosios misijos vystomojo bendradarbiavimo projektų programos lėšų buvo finansuota mokytojų rengimo centro parama knygomis. Tuo metu išigyta 460 naujų knygų, sukurtas jų registras. Šiais metais JAV ambasados viešosios diplomatijos programos lėšomis įrengtos bibliotekos patalpos – mokytojų rengimo centro teritorijoje pastatyti du pastatai, kurių vienas įrengtas knygoms laikyti, kitame veiks kompiuterių klasė.

Siekiant paskatinti naudojimąsi jau turimomis knygomis, iš projekto lėšų surengtas mo-

Bibliotekos atidarymas.

LR ambasados JAV nuotr.

kytojų rengimo centro studentų esė konkursas apie poetą Maulana Jalaluddin Mohammad Balkhi. Šeši konkurso nugalėtojai apdovanoti anglų-persų kalbų žodynais.

Goro mokytojų rengimo centras yra aukščiausia švietimo įstaiga Goro provincijoje, kurioje mokoma tikslųjų mokslų, literatūros, geografijos, teologijos.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Turime puikią progą garsinti Lietuvą – rugpjūčio 31 dieną pradedančio Europos vyrų krepšinio čempionato („Eurobasket 2011“) organizatoriai prisijungė prie „Globalios Lietuvos lyderių“ sumanymo pakviesti savo draugus į Lietuvą. Jie ragina viso pasaulio lietuvius ne tik patiems atvykti į šią sporto šventę, bet aplankyti mūsų šalį pakviesti iš užsienio. Kvietimą galime perduoti ne tik iš lūpų į lūpas, bet ir apsilankę tinklalapyje www.invite2lithuania.com arba socialiniame tinkle „Facebook“. Be to, prie sumanymo prisijungiantys dalyviai gali laimėti įvairių dovanų – nuo pakvietimų į kiną iki skrydžio bilietai. Turbūt nereikia patarti, kuo užsieniečius gali privilioti mūsų šalis – puikia krepšinio aura, gausybė pramoginių renginių, šiltais žmonėmis, gražia gamta. Toliau tęskite patys...

Redaktorė **Loreta Timukienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė

dalia.cidzikait@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Vienos nutarimas itin greitai paleisti buvusį „Alfa“ vadovą Michail Golovatov nepuošia Austrijos. Pagal teisės raidę Austrija turėjo teisę tai daryti. Bent taip teigia Europos teisingumo komisarė Viviane Reding ir pareiškė, kad „teisiniu požiūriu klausimas aiškus – Austrija neprivalėjo vykdyti Europos suėmimo įsaką“. Bet nutarimas duoti Lietuvos teisėsaugos organams mažiau nei keturias valandas įtarimams sukonkreinti kelia įtarimą, kad buvo sąmoningai stengiamasi kuo greičiau paleisti M. Golovatov.

Pagrindo įtarti, kad Austrija paaukojo teisingumą ir pasidavė Rusijos spaudimui, suteikia Austrijos žaliųjų atstovo Peter Pilz ir paties M. Golovatov pareiškimai. Pasak P. Pilz, Rusijos ambasadorius Sergej Nečajev po vidurnakčio paskambino Austrijos užsienio reikalų ministrui ir ėmė šantažuoti austrų valdžią. Esą penktadienį vyko du slapti susitikimai – vienas Užsienio reikalų, kitas – Vidaus reikalų ministerijoje, per kuriuos aukščiausi Teisingumo, Užsienio bei Vidaus reikalų ministerijų pareigūnai nutarė ultimatyviai kelti

Austrija suklupo

KĘSTUTIS GIRNIUS

reikalavimą, kurio Lietuva negalėjo patenkinti. M. Golovatov pareiškimai lyg patvirtina P. Pilz kaltinimus. M. Golovatov aiškino, kad S. Nečajev iki 5 val. ryto nuolat susiskambindavo su Austrijos prokuroru, užsienio reikalų ministro pavaduotoju ir budinčia Vidaus reikalų ministerijos tarnyba.

Bendra Lietuvos ir Austrijos komisija turi teikti pirmenybę P. Pilz kaltinimams ir M. Golovatov pareiškimams tirti. Svarbu nustatyti, ar vyko minėti pasitarimai, ypač 4 val. ryto, ar juose dalyvavo atsakingi Austrijos Užsienio reikalų ministerija (URM) pareigūnai, ar Rusijos ambasadorius naktį dažnai kalbėjo su Austrijos prokuratūra ir URM. Rusijos ambasadorius turi teisę ir pareigą ginti savo piliečius, politikai primena teisingumo organams, kad jų nutarimai turės politinių pasekmių. Bet M. Golovatov negrėšė greitas išsiuntimas į Lietuvą, tad nebuvo de-

gančio reikalo rengti susitikimą vidury nakties. Austrijos URM atstovai turėjo S. Nečajev pasakyti, kad M. Golovatov išdavimas priklauso prokuratūros ir teisminių kompetencijai. Jei Austrijos URM

to nedarė ir iš dalies perėmė M. Golovatov advokato vaidmenį, jei prokuratūros sprendimus lėmė ar smarkiai paveikė politiniai motyvai, Lietuva turi reikalauti, kad Austrija atsiprašytų už teisinės valstybės ir teisingumo principų išdavimą, nors Austrijos kancleris jau pareiškė, kad atsiprašymų nebūs. Bet nereikia skubėti daryti išvadų, kol komisija nebaigė savo darbo.

Kita vertus, Lietuvai, tiksliau tariant, prokuratūrai, tenka dalis atsakomybės už galutinį rezultatą. Dar kartą Lietuvos teisėsaugos organai dirbo neprofesionaliai. Klausimų ir priekaištų yra daug. Ar iš tiesų suėmimo įsakas buvo išduotas tik pernai spalio mėnesį? Ir jei taip, kodėl? Kodėl Lietuva Austrijai pateikė Europos suėmimo įsaką, nors ši šalis yra aiškiai nurodžiusi, kad tokio pobūdžio dokumentą taikys tik dėl veikų, kurios padarytos po 2002 metų.

Nukelta į 13 psl.

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Perskaitęs Liūdos Ruginienės straipsnį „Lietuvos krašto apsaugai reikia skirti daugiau lėšų“ („Draugas“, 2011 m. liepos 2 d.), norėčiau pasveikinti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę (PLB) bei Seimo narius, įtraukusius šį labai svarbų klausimą į savo darbotvarkę ir iškėlusius Lietuvos vyriausybės ir Seimo narių apsileidimą Lietuvos nacionalinio saugumo srityje.

Jau nuo pirmųjų Nepriklausomybės dienų lietuviai suprato, kad NATO narystė yra pats svarbiausias nacionalinio saugumo garantas, todėl jie įpareigojo Vyriausybę, Seimą ir Krašto apsaugos ministeriją (KAM) kuo greičiau pasiruošti narystei Sąjungoje. Tas pasiruošimas nebuvo lengvas – reikėjo atkurti Lietuvos kariuomenę pagal NATO reikalavimus ir surasti pakankamai lėšų visą šį darbą finansuoti. Visi sutiko, kad NATO narystė yra pats svarbiausias tikslas, bet Lietuvos politikai nebuvo pasiruošę jį pilnai finansuoti.

Visi žinojo NATO reikalavimus narystei. Jų buvo daug, bet svarbiausia – reikėjo parodyti, kad valstybė yra pasiruošusi gynybai aukoti 2 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP). Kiek prisimenu iš savo tarnybos KAM ir Vidaus reikalų ministerijoje, Lietuva nė vieną kartą nepasiekė šito skaičiaus. Remiantis L. Ruginienės straipsniu, šių metų KAM biudžetas sudaro vos 0.85 proc. BVP!

Į šį biudžetą įtrauktas ir Šaulių sąjungos finansavimas, kuris man primena LDDP vyriausybės laikus, kai buvo daromi įvairūs triukai padidinti KAM biudžetą. Finansų žinovai į KAM biudžetą įtraukė įvairiausių išlaidų, kurios nieko bendro su krašto gynyba neturėjo. Šitokie triukai nieko gero neatnešė, o tik parodė, kad Lietuva daug kalba, bet nenori pilnai finansuoti savo gynybą.

Siūlau krašto apsaugos klausimą kelti dažniau

ATS. PLK. ROMAS KILIKAUSKAS

Nedaug laiko praėjo, kai NATO atstovai sužinojo apie minėtus biudžetinius triukus ir Lietuvai tiesiai šviesiai pasakė – jeigu norite įstoti į NATO, reikia rimtai finansuoti ir modernizuoti kariuomenę.

Dabar, būdama NATO narė, Lietuva visai apsileido gynybos finansavimo reikaluose. Daug kas mano, kad nereikia lėšų „švaistyti“ gynybai, nes pavojaus atveju NATO nariai mus apgins, vadovaudamiesi 5 Sąjungos straipsniu. Kas mus norės apginti, jeigu matys, kad mes patys savo gynyba mažai rūpinamės? Kai pasižiūri į šių metų KAM biudžetą, toks klausimas tikrai yra aktualus.

Lietuvai savo kariuomenę pasisekė greitai ir gerai atkurti pagal NATO reikalavimus. Tai įvyko dėka KAM ministro Česlovo Stankevičiaus, kuris sugebėjo įtikinti Vyriausybę ir Seimą, kad būtina didinti gynybos biudžetą ir rimtai kurti kariuomenę, vadovaujantis NATO reikalavimais.

Šiandien Lietuvos kariuomenės kokybė galime visi didžiulis, ypač tais daliniais, kurie tarnauja NATO veiksmuose užsienyje. Bet mums savo krašto gynyba turėtų ne mažiau rūpėti. Pavojus Lietuvai gali kilti greitai, panašiai kaip jis kilo Gruzijoje. Tad klausimas yra, kaip mes esame pasiruošę apginti savo Tėvynę. Šiandien aktyvią kariuomenę sudaro mažiau nei 8,000 karių, o savanorių pajėgas (dabartinį rezervą) – apie 4,500. Pasak viceministro Vytauto Umbraso ir kariuomenės vado Arvydo Počiaus, Lietuvos „mobilizacinį rezervą“ sudaro 70,000 karių, kurie per visą Nepriklausomybės laikotarpį tarnybą atliko Lietuvos kariuomenėje. Gen. Pocius dar pamini, kad yra 250,000 vyrų, kurie yra baigę karinę tarnybą Lietuvos ir sovietų kariuomenėse. Jis ir juos priskaičiavo prie „mobilizacinio rezervo“. Žmogus, mažai suprantantis karinius reikalus, galėtų ramiai tikėti, kad Lietuva yra puikiai pasiruošusi apsiginti. Man atrodo, jog tokį įspūdį ir norėta sudaryti Seimo-PLB komisijai. Žinoma, tas, kas nors kiek nusimano kariuomenės ir gynybos reikaluose, puikiai supranta, kad Lietuva, išskyrus 4,500 savanorių, jokio rezervo neturi.

Apie tikrą rezervą galima kalbėti tik tada, kai kariuomenėje yra galimybė karius, baigusius aktyvią tarnybą, įtraukti į rezervą vienetus, kur jie gautų periodinį karinį apmokymą. Karys, kuris prieš 10 ar 20 metų baigė karinę tarnybą, yra praradęs viską, ką jis žinojo, todėl yra nesąmonė jį įtraukti į mobilizacinį rezervą. Jis ne tik, kad beveik viską užmiršo, bet dar klausimas kyla, ar valstybė jį galėtų greitai surasti. Jeigu Lietuvos vadovai priimtų rimtus sprendimus Tėvynės gynybos klausimais, labai greitai būtų sukurti rezervą vienetai visoje Lietuvoje. Ten buvę kariškiai gautų rimtą karinį apmokymą ir priklaustų rezervui, kuris būtų pasiruošęs mobilizacijai.

Nežinau, koks buvo tikslas KAM atstovams pūsti dūmus į Seimo-PLB komisijos akis, gal, laikui bėgant, jie tiksliau pasidalins Lietuvos kariuomenės trūkumais. Komisijai siūlau šitą klausimą kelti dažniau ir rasti galimybę išklausti kitų Lietuvos kariuomenės specialistų pranešimų.

Ats. plk. Romas Kilikauskas – buvęs Lietuvos KAM ir VRM viceministras.

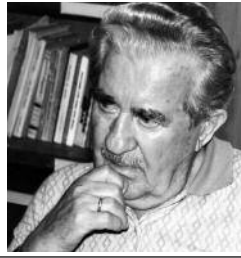
Valstybių sostinės nė dienos neapsnūsta. Verda, kunkuliuoja, burbuliuoja tai kylančiais, tai bliūkstančiais balionais. Geros ir blogos naujienos, sumanūs ir skysti autoritetai, doros ir ištižios valdžios, garbingos damos ir drąsios linksmuolės kaitina gyvenimą, kuria sensacijas, skandalus, kuriuose nuskesta tūkstančiai gerų darbų ir pastangų.

Mūsų Washington („Vašingtonas“ būtų maloniau), kaip dera stipruolės valstybės centrui, yra bruzdėjimų vaivorykštė. Mirga marga, juoda balta, keista ir nesuprantama. Kaip čia priplaukia tiek daug purvelio, kuris JAV sostinėje spindi lyg žėručio smiltelės? Ir ne tik į Washington priplaukia, bet išsiriogina ir kitur daugelyje aukštų sėdynių. Tai juoda skraistė, užklojanti malonų veidą. Pikta kaukė.

Štai vienas iš gubernatorių palieka šeimą bei valstiją kažkieno (gal kipšo) valiai ir skrenda į Pietų Ameriką pas meilužę. Kitas didvyris, taip pat gubernatorius, austras, slapčia augina ne jo žmonos gimdytus, tačiau savus vaikus. Ir vėl – buvęs kandidatas į JAV prezidentus turi panašų nelegalių atžalų rūpestį. O Anthony Weiner, Rūmų atstovas, numatomas į New York miesto merus, savo berūbes nuotraukas siuntinėja moterims po Ameriką ir įstaigos telefonu iš Washington nepolitškai politikuoja

Razinos ir pipirai demokratijos puode

VYTAUTAS VOLERTAS

su aštuoniolikmete. Tikras senų laikų beraštis piemuo dalyvauja valstybės reikalų sprendime. Jo žmona, vos peržengusi trijų dešimčių amžių, dar nesuskubusi net pirmo kūdikio pagimdyti, patarinėja Hillary Clinton užsienio politikoje. Kada ji spėjo pasaulį pažinti ir išmintimi pralenkti patyrusius specialistus? Kas ją pasodino H. Clinton pašonėje? Jos garsūs politiniai traktatai spaudoje? Kokie, kurie? (O gal ji yra tik H. Clinton kirpėja ar tarnaitė kelionėse?)

Mokome vaikus, kad JAV valdžia yra iš žmonių ir žmonėms. Bet kaip rinkėjai atranda tiek daug pasimetėlių? Sakoma: asmeninis gyvenimas ir politika nesusiliečia. Tai melagis, apgavikas, slapukas, jei politikon įstringa, jau nemeluoja, neapgaudinėja? O nepatyrę gudruolėliai, susėdę aukštuose sostuose, staiga tampa genialiais specialistais? Tokios tikrovės nėra, tai – tik Prezidento dažnai kartojama „American dream“.

Ši padėtis gerokai užtemdo ne tik JAV, bet ir apskritai demokratijos pa-

traukumą. Kas iš tikrųjų rinkimais iškeliamas? Tai – turis pinigų ir besibičiuliuojas su turtingaisiais, kuriuo jie pasinaudos, bet ne doras, teisingas, sumanus darbuolis. Pagaliau ir išrinktieji be savo turtų, reikalingų reprezentacijai ir savireklamai, nesugeba Washington išsilaikyti. O kas skiriamas į svarbias pareigas? Pažįstami pataikūnai milijonieriai, kurių aruodais galima pasinaudoti. Ar tai valdžia „žmonių žmonėms“? Tai – politinis slogutis.

Žinoma, tarp pasiturinčiųjų taip pat yra rimtų, patikimų vyrų ir moterų. Tačiau turto mišrainėje neatskiriama veliasi įvairūs tipai, o rinkimų samtis lygiai kabina pipirus ir razinas. Tuo keliu einant gali susidaryti iš demokratijos besišaipanti kliukų valdžia. Andrius Navickas („Draugas“, 2011 m. birželio 7 d.) gal teisingai klausia: „Ar nevertėtų valdžią rinkti metant burta?“

Tiesa, JAV prezidentą piliečiai pasirenka tik iš dviejų kandidatų – ši arba aną. Bet kaip šis ir anas atėjo iki

pirminių rinkimų? Kokie galingi minčių ir dolerių šarvai juos dengė tuose pirminiuose rinkimuose? Jie taip pat atplaukė pinigais, ne žmonės savo valia juos į viešumą pastatė.

Lietuvoje yra geriau. Ten į valstybės vadovo pareigas gali kandidatuoti kiekvienas, net ir Šatrija, net ir Paksas su stebukladare, net ir stachanovietis, Darbo partijos bėglys nuo teismo. Keliasdešimt partijų taip pat paįvairina Seimą. Nors vienam iš jų laimėjus daugumą, iš partijos sąrašo, sudaryto ne pagal sugebėjimą ir sąžiningumą, bet remiantis pataikavimo talentu, Seime gali atsistoti ne vienas keistuolis.

Demokratija Lietuvoje yra gal kiek geresnė už amerikietiška. Nors ir ten ne vienas pareigūnas piktnaudžiauja. Tačiau atrodo, kad jau stengiamasi valstybėje sukurti tokią padėtį, kad piliečiai nejaustų priespaudos ar išnaudojimo. Žinoma, Lietuvoje gausu zirzlių, kuriems ir prie karių stalo pasodintiems stigtų maisto. Bet politinė padėtis gerėja. Jei taip palengva viskas slinks pirmyn, mūsų politinis puodas bus pilnas razinų, o pasaulyje kalbės – tai bent graži demokratija Lietuvoje.

Vytautas Volertas – inžinierius, matematikas, rašytojas, spaudos ir radijo bendradarbis. Aktyvus JAV LB narys. 2000 metais apdovanotas JAV LB Kultūros tarybos premija.

Kai liepos 8 d. Wisconsin valstijos gubernatorius Scott Walker pasirašė įstatymą, leidžiantį jos piliečiams su savimi nešioti (conceal and carry) šaunamuosius ginklus, Illinois liko vienintelė JAV valstija, kurioje toks įstatymas dar nėra priimtas. Kai kas galėtų pagrįstai paklausti: „Jei 49 JAV valstijos sutinka, kad teisė nešioti ginklus yra gera mintis, kodėl su tuo nesutinka Illinois?“ Geras klausimas, bet manyti, kad panašus įstatymas bus netrukus įvestas ir Illinois valstijoje, būtų netikslu. Kai Amerikoje įstatymus leidžia ne tik savivaldybės, pavienės valstijos, bet ir federalinė valdžia, piliečio teisė į šaunamąjį ginklą ir jos tiksli interpretacija tampa sunkiai išnarpiojama.

Pirmieji anų laikų naujakuriai brangino teisę turėti ginklą, nes tuo metu jiems reikėdavo patiems gintis nuo priešišku vietinių indėnų. Ilgainiui susikūrė milicija (angl. militia), kuri labai praverė kariaujant ir ilgai trukusiose nepriklausomybės kovose prieš Angliją, ir JAV pilietinio karo metu. Šiandien tos milicijos jau nebėra, ir teisės į ginklą priešininkai aiškina, kad milicijos pareigas šandien yra perėmusi Nacionalinė gvardija, kuri, pagal Konstituciją, ir tik ji, o ne visi kiti piliečiai turi teisę turėti ginklą.

1787 m. JAV Konstitucijos autoriams pristačius teisę turėti ginklus, buvo pastebėta, kad joje nebuvo nieko pasakyta apie piliečių laisves ir teises. Todėl jau 1791 m. Kongresas suformulavo pirmąsias dešimt Konstitucijos pataisų, kurios tapo žinomos kaip Piliečių teisės (Bill of Rights).

Konstitucijos antroji pataisa dėl ginklo turėjimo jau nuo pat pradžių buvo įvairiai komentuojama ir sup-

JAV grįžta prie laukinių Vakarų tradicijos?

ALEKSAS VITKUS

rantama. Lietuviškame vertime ši pataisa skambėtų maždaug taip: „Kadangi kaip reikiant tvarkoma milicija yra būtina laisvos valstijos saugumui, piliečių teisė turėti ir nešioti ginklą negali būti varžoma.“

Vieni teisių žinovai ją suprato kaip piliečio absoliučią teisę turėti ginklą. Tuo tarpu kiti tvirtina, kad vienintelis tos pataisos tikslas buvo užtikrinti pavienių valstijų teisę turėti savo miliciją ir kad ji visiškai nevaržo federalinės ar valstijų valdžios teisės tvarkyti privačią ginklo nuosavybę ar jo naudojimą. Šis ginčas, labai aštriai suskaldęs Amerikos visuomenę, tęsiasi jau daugiau nei 200 metų.

Nelabai jį išspręsti padėjo ir dažnai įvairuojantys Aukščiausiojo JAV Teismo (AT) sprendimai dėl tariamo ar tikro Konstitucijos pažeidimo. AT išaiškino tiek tiek, kad ginklo turėjimo teisė vis tik gali būti varžoma, pvz., neleidžiant ginklą turėti buvusiems kriminaliniams nusikaltėliams. Federalinis įstatymas taip pat neleidžia ginklą nešioti arčiau negu 1,000 pėdų nuo mokyklų.

Siekdami pabrėžti savo argumentą, ginklą kontrolės šalininkai primena, jog jau šandien apie pusę amerikiečių šeimų turi bent vieną šaunamąjį ginklą ir kad gal todėl Amerikoje nuo jų kasmet žūna per 35,000 žmonių, procentais daug daugiau negu bet kurioje kitoje pažengusioje vals-

tybėje. Griežta ginklą priežiūra, jų manymu, sumažintų tais ginklais įvykdomų nusikaltimų ir žmogžudysčių skaičių.

Turintieji ginklus aiškina juos laiką savo šeimos ar būsto apsaugai, medžiojimui, šaudymo sporto tikslams ir pan. Ginklą kontrolės priešininkai pirmiausia remiasi antrąja Konstitucijos pataisa, argumentuodami, kad su griežta priežiūra ginklus (neteisėtai) įsigyja tik nusikaltėliai, taip piliečius palikdami be galimybės apsiginti. Politikų nuomonė apie ginklą uždraudimą kartais keičiasi pagal reikalą. Štai ir sen. Barack Obama kadaise pasisakė už šaunamųjų ginklą draudimą. Bet, siekdamas balsų, savo 2008 m. prezidentinės kampanijos metu rado reikalą žadėti – „Aš ginklą iš jūsų neatimsiu.“

Būdinga, kad Čikagoje jau nuo 1982 m. galiojęs potvarkis, draudęs turėti ginklą, praėjusią vasarą AT buvo paskelbtas niekiniu, kaip prieštaraujantis Antrąjai pataisai. Toks sprendimas privers miesto įstatymdavius perredaguoti įstatymą taip, kad jis nebūtų AT vėl atmestas. Manoma, kad ginklai gal bus leidžiami, bet ne verslo įstaigose, teismų rūmuose, oro uostuose, mokyklose ir dar daug kur kitur. Jei taip atsitiktų, Illinois senato atstovas Brandon Phelps juokauja, kad tai reikštų, jog įstatymo prisilaikantis Illinois pilietis ginklą galėtų nešioti vien tik savo namuose ar kieme.

Ginklą kontrolės priešininkų Illinois valstijoje atstovas Richard Pearson, Illinois Rifle Association direktorius, šmaikščiai pasijuokia iš Illinois politikų: „Mes pirmąjame užkrautų mokesčių atžvilgiu, bet esame paskutiniai, saugodami savo konstitucines teises turėti ginklą ir, kai reikia, jais gintis.“ Bet Illinois gubernatorius demokratas Pat Quinn yra griežtai nusistatęs prieš teisę ginklus nešioti (conceal and carry). Jei taip, tai populiarusis „Chicago Tribune“ skiltininkas ir pokštininkas John Kass, pašiepdamas gubernatorių, satyriškai siūlo tokį kompromisą: „Jei nesutinkame su ‘conceal and carry’, tai pereikime prie ‘reveal and carry’“. Kitaip sakant, jei jau nešioji ginklą teisėtai, tai ir neslėpk jo.

Kass vaizdžiai pavaizduoja tikro kaubojaus nešiojamo ginklo pranašumą. Tarkime, „conceal and carry“ valstijoje įvyksta eismo nelaimė. Abu vairuotojai išsoka iš savo automobilių. Vienas pradeda šaukti, plūsti ir vanoti kitą. Nuo jo neatsilieka ir tas kitas. Kyla triukšmas, peštynės, o gal net ir smarkios muštynės. Bet, jei avarija įvyktų „reveal and carry“ valstijoje, abu vairuotojai išsoktų ir pastebėtų, kad jie, kaip tikri kaubojai, abu turi prie diržų kabantį net po vieną nemažą pistoletą ar revolverį. Abu vienas kito atsargiai atsiprašytų, aiškiai matydami, jog kaip smarkiai bebūtų apdaužyti automobiliai, žmogaus gyvybės kainos jie neverti. Ginklai tylėtų. Atvyktų policija, ir viskas baigtųsi taikiai.

Aleksas Vitkus – iš profesijos inžinierius. Buvęs dviejų PLB valdybų, IX PLB seimo, LE, PLC bei ALIAS narys. Lietuviškoje išeivijos spaudoje bendradarbiauja jau ketvirtį šimto metų. 2007 m. gavo JAV LB Kultūros tarybos spaudos darbuotojo premiją.

TELKINIAI

Philadelphia, PA

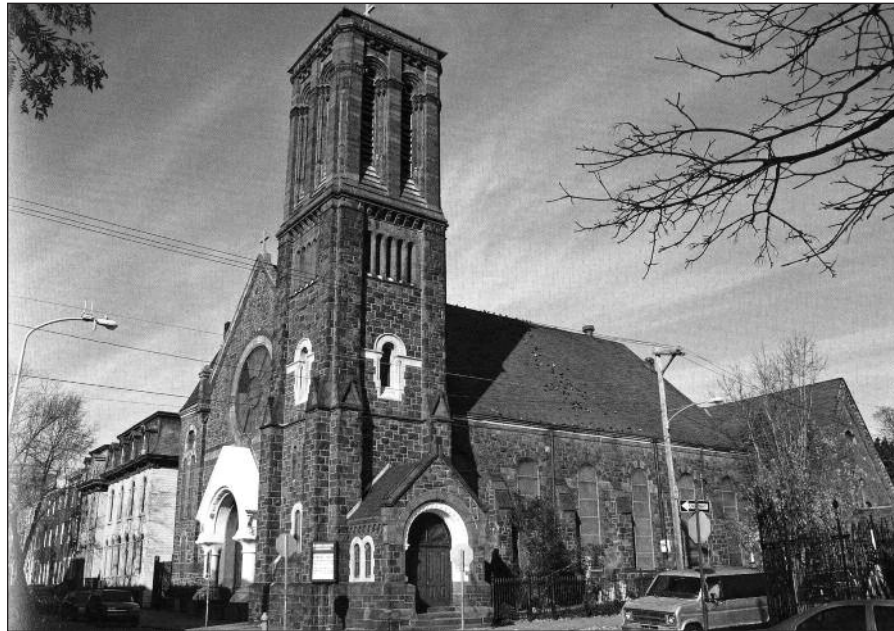
Pasikeitimai Philadelphia miesto lietuvių parapijose

ALGIMANTAS S. GEČYS

Iki šių metų liepos mėnesio pradžios JAV tebuvo viena vietovė, turinti net tris lietuvių parapijas. Tai Philadelphia miestas su Šv. Kazimiero, Šv. Jurgio ir Šv. Andriejaus lietuvių parapijomis. Arkivyskupijos sąrašuose šios parapijos buvo įrašytos „Lithuanian personal parishes“ vardu.

Kad iki šių dienų lietuviais negausi Philadelphia turėjo tris lietuvių vardą pabrėžiančias parapijas, nuopelnai ir padėka priklauso ilgus metus arkivyskupiją valdžiusiam kardinolui John Krol. Šis lenkų kilmės arkivyskupas suprato tautinių parapijų reikalus, buvo artimas Šv. Tėvo Jono Pauliaus II bičiulis, aktyviai rėmė vietos Lietuvių Bendruomenės narių pastangas primenant amerikiečiams lietuvių tautos kančias sovietinės okupacijos replėse. Sulaukusį garbaus amžiaus kard. Krol pakeitė arkivyskupas kardinolas Anthony Bevilacqua. Būdamas Pittsburgh, PA vyskupijos valdytoju A. Bevilacqua sulaukė didelio visuomenės triukšmo, kai jis uždarė penkias tautines parapijas, tarp jų ir vieną lietuvių. Paauskštintas į Philadelphia arkivyskupas, arkivysk. Bevilacqua vengė susidūrimo ir tautinių parapijų neuždarinėjo. Arkivyskupijai pradėjus trūkti kunigų, jis pavesdavo vienam klebonui administruoti dvi katalikų parapijas. Tokiu sprendimu Šv. Andriejaus ir Šv. Kazimiero parapijos prieš 16 metų tapo „dvynukėmis“ (twinned), klebonui kun. Petriui Burkauskui aptarnaujant penkiolikos minučių automobiliu atstumu nutolusias dvi lietuvių parapijas.

2003 metais Philadelphia arkivyskupijai vadovauti buvo paskirtas kardinolas Justin Rigali. Matydamas mažėjančią kunigų skaičių ir didėjančias parapijų išlaikymo išlaidas, pastutiniausias metais jis ėmėsi pastangų apjungti tikinčiais negausias parapijas, panaikinant parapijos bažnyčią ir paverčiant ją šventove-koplyčia (worship site). Pagal š. m. liepos mėnesio pradžioje priimtą arkivyskupijos vadovybės nutarimą, prieš 118 metų (1893 m.) įkurta Šv. Kazi-

Philadelphia Šv. Andriejaus lietuvių parapija.

miero lietuvių parapija yra uždaro ma, o jos parapijiečiai priskiriami Šv. Andriejaus lietuvių parapijai.

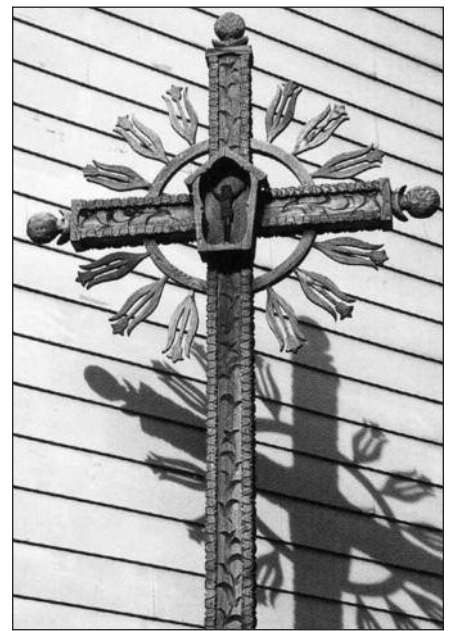
Arkivyskupijos savaitraščio „The Catholic Standard & Times“ (liepos 14 d. laida) pranešimu, nuo 2010 metų Šv. Kazimiero parapijiečių skaičius krito septyniais nuošimčiais (nuo 195 iki 182), kai tuo tarpu Šv. Andriejaus parapijiečių skaičius pakilo 59 nuošimčiais (nuo 479 iki 761). Arkivyskupijos potvarkiu, Šv. Kazimiero šventovėje savaitgaliais ir toliau bus atnaujuojamos šv. Mišios, vyks laidotuvių apeigos. Visi kiti Bažnyčios teikiami sakramentai – sutvirtinimo, krikšto, pirmosios komunijos, atgailos – privalės vykti Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje. Arkivyskupijos sprendimas patvirtina svarbą lietuvių kilmės asmenims įsirašyti į gyvenamosios vietovės lietuvių parapiją.

Pranešdamas Šv. Kazimiero parapijiečiams apie arkivyskupijos priimtą sprendimą, klebonas kun. Burkauskas guodėsi, kad bažnyčios pastatui-koplyčiai paliekamas Šv. Kazimiero vardas. Prijungimą prie amžiumi jauniausios Šv. Andriejaus lietuvių parapijos (įkurtos 1924 metais) jis palygino su 118 metų sulaukusios senutės motinos atsidavimu gerokai jaunesnės dukters globai. „Tarp šeimos narių taip ir privalo būti“, sakė

klebonas. Kun. Burkauskas buvusių Šv. Kazimiero parapijos klebonų, vikarų ir parapijiečių pasišventimą, parapiją ugdant ir išlaikant, prilygino paminklo, liudijančio lietuvių tautos tikėjimą ir pasiaukojimą, pastatymui.

Prieš 118 metų steigiant Šv. Kazimiero lietuvių parapiją, dar neturint savo bažnyčios pastato, kun. Juozas Kaulakis pirmąsias šv. Mišias lietuvių kalba atnašavo kaimynystėje buvusioje Šv. Alfonso vokiečių parapijos bažnyčioje. Šios vokiečių parapijos jau keli dešimtmečiai nebėra. Lietuvių aukomis pastatyti Šv. Kazimiero bažnyčiai teko išgyventi gaisrus 1930 ir 1951 metais. Dviejų gaisrų stipriai nuniokota bažnyčia buvo atstatyta. Paskutiniojo gaisro metu to meto klebonas prel. Ignas Valančiūnas iš degančios bažnyčios išnešė Šv. Sakramentą. Daug artimo meilės klebonas I. Valančiūnas parodė Antrojo pasaulinio karo lietuviams pabėgėliams: skolino jiems pinigų išsigyti būstus, jų vaikus glaudė seserų kazimieriečių vadovaujamoje parapijos mokykloje, „įgaliojo“ parapijos vikarą kun. Stasį Railą padėti „dypukams“ įsidarbinant Amerikoje. Nepailstantis kun. Raila savo patirtį, ieškant darbo naujiesiems ateiviams, vėliau sėkmingai pritaikė atėjęs vadovauti į Brooklyn, NY veikiančią Lietuvių religinę šalpa.

Klebonas kun. P. Burkauskas jau 16 metų yra pasišventęs Šv. Kazimiero ir Šv. Andriejaus lietuvių parapijų administratorius. Šv. Kazimiero parapiją uždarant ir bažnyčios pastatą paliekant šventove-koplyčia, siekiama apeiti kliūtis ir tarpusavio susipriešinimus, kurie dažnai iškyla parapijas visiškai panaikinant. Klebonas yra pažadėjęs nemažinti laikomų šv. Mišių skaičiaus prijungiamoje Šv. Kazimiero koplyčioje. Arkivyskupijos vadovai savo ruožtu yra pritarę kleb. kun. Burkausko prašymui neužkrauti Šv. Andriejaus parapijai Šv. Kazimiero parapijos turimų išsiskolinimų Philadelphia arkivyskupijai. Tai skolos, užsitrauktos Šv. Kazimiero parapijai bandant išlaikyti parapijinę mokyklą. Pereitais metais po daugiau kaip šimtmečio gyvavimo mokykla buvo uždaryta.

Koplytstulpis prie Šv. Kazimiero bažnyčios.

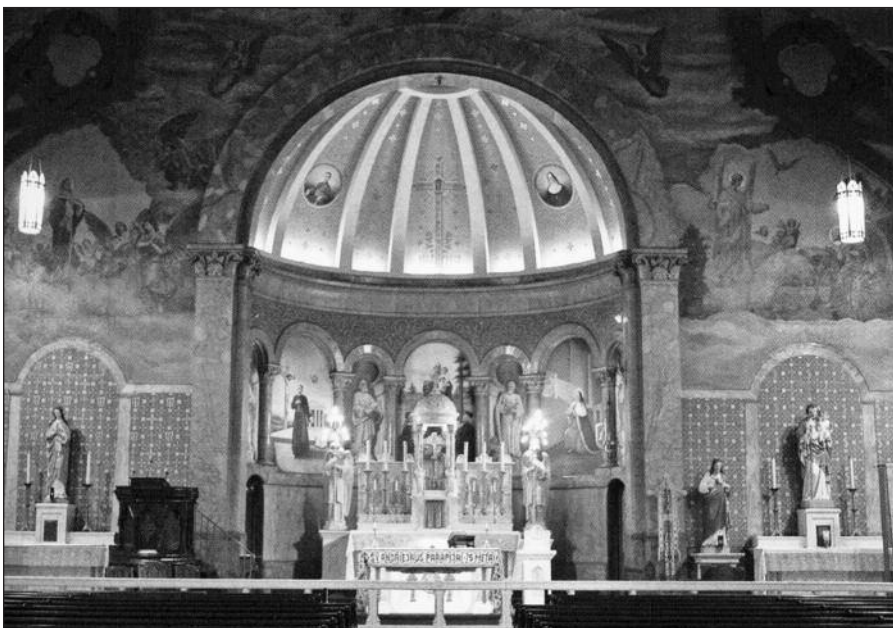
Klebonas kun. Petras Burkauskas prie klebonijos laiptų.

„Draugo“ archyvo nuotr.

Neseniai buvo parduotas seselių mokytojų gyvenamasis namas. Šiuo metu parduodamas Šv. Kazimiero mokyklos pastatas. Tikimasi, kad gauti pinigai padengs Šv. Kazimiero parapijos išsiskolinimus arkivyskupijai.

Šv. Andriejaus parapijai tegalime palinkėti ir toliau tarnauti lietuvių sielovadai. Kleb. kun. Burkauskas tenestokija sveikatos, ištvermės ir gausaus lietuvių parapijiečių būrio. Visų Šv. Andriejaus parapijiečių siekis tebūna išlaikyti tvirtą tikėjimą ir stiprią meilę tėvynei Lietuvai.

Algimantas S. Gečys – inžinierius, spaudos bendradarbis, veiklus JAV LB ir PLB darbuotojas, buvęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas.

Šv. Kazimiero bažnyčios fasadas ir koplytstulpis. Iš fotoalbumo „Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje“

Apie tai, kaip buvo...

LIUDA GERMANIENĖ

Lietuvos kaime niekad negyvenau – neišsivežiau nei žinių, nei sentimentų apie dirvonus, rugiapjūtę ar šalto, šalto šulinio vandens skonio. Prisimenu, vaikams lankant lituanistinę mokyklą, vadovėlyje buvo įrašytas ir prašymas tėvams savo atžaloms papasakoti apie gyvenimą Lietuvos kaime. Na, ir pasakok, kad gudri, tame kaime niekad nebuvo! Vadovėlyje buvo ir paveikslėliai: namelis, prie jo – šulinys su svirtim, tolėliau – palinkęs arklys traukia plūgą, o paskui jį batuotas, su botagu rankoje žygiuoja artojas. Kad būtų romantiškiau, piešinėlyje virš galvų plasnojo pilkas vieversėlis. Taip, savo vaikams tada negalėjau papasakoti nei apie plūgą, nei apie vieversėlį, o kuo galėjau praturtinti jų žinias, vadovėlių ruošėjams įdomu nebuvo.

Tad pasakojau jiems iš nuotraukų, iš savo vaikystės prisiminimų piešiau gyvenimą tokį, kurį surakiną galvoje išlaikė atmintis. O kur dar Kauno operos teatro spektakliai? Balletas? Ipolito Nauragio arija apie pletkus, slankiojančius žeme? Pasakojau visiems trims apie savo gimtąjį Kauną, Įgulos bažnyčią, Jaunimo teatrą, į kurį galėjau bėgte nubėgti, apie Vinco Kudirkos mokyklą kitą kapinių pusėj, zoologijos sodą, ažuolyną su žydinčiomis kiaulpienėmis ir velėnoje įstrigusiomis rudomis gėlėmis.

Jaunimo teatras man buvo pasaka, pabėgimas nuo viso siaubo, kuris iš lėto smaugė tą mažą lopinėlį žemės, kuriame gyvenau. Jaunimo teatras savo spektakliais kvietė tą mažą, išsigandusį vaiką ateiti, prisiliesti prie „Dvylika brolių juodvarniais laksčiusių“ ir tikėti, kad Zitos Kėvalaitytės vaidyba niekad negalėjo meluoti. Pasakojau, oi, pasakojau savo jaunimėliui ir apie anų dienų stebuklą – funikulierių, apie statų kalną, į kurį atsirėmę laikėsi funikulieriaus bėgiai, ir šalia esantį triaukštį pastatą su įrengta baletu studija. Pasakojau apie viską, ką tada užmiršo paliesti vadovėlių rengėjai.

Kažin, ar trijų vyrų grupė galėjo būti įdomus baletas? Arklys – galbūt, bet baletas? O man tą akimirką negalėjo būti nieko mieliau, kaip jaustis pasakų princese, balerina, išpintomis kasomis trepsinčia ant šaltų studijos grindų. Iš seno švarko rankovės mama pasiuvo lyg ir baletu šlepetes, su dvigubu rudos medžiagos padu. Didelėj, nešildytoj patalpoj, ant kada tai blizgėjusių parketo grindų, šoko karo baimės nusiaubtos mažos sielos. Kad tas muzikos ir šokio momentas nužgestų, pianistas abi rankas paslėpdavo po pažastimis, kad sušiltų ir toliau galėtų šokti vaikystė ir juokas išpintose kasose.

O aš vis tiek šnekėjau, ir mano vaikai klausėsi, nes ten liko mano funikulierius, mano baletu studija, mano niekur neįrašyti pėdsakai. Nežinau, kaip giliai tada į atžalų pasamone įsiskverbė mano pasakojimas, bet visas lyg knyga atsivertė daug daug vėliau, kada vienas po kito galėjo aplankyti vietas, amžinai sustingusias motinos atminty, pieštas motinos žodžiais.

...

Kodėl rašau? Apie vieversėlius, baletą ar Kauno ažuolyno pievas ir giles? „Draugo“ 2011 m. kovo 12 dienos laidoje buvo išspausdinta Kėdai-

Grafo E. Totlebeno rūmai, susprogdinti Antrojo pasaulinio karo metais. Iš informacinio leidinio „Kėdainių kraštas“.

nių unikalus minareto nuotrauka su trumpu prierišu. 1941–1944 m. Lietuvoje buvo išleistas atvirukų rinkinys. Tokiu sunkiu karo metu buvo pasirinkti keli Lietuvos vaizdai: Daugailių piliakalnis, Kauno pilies griuvėsiai, Kaunas iš lėktuvo, Kauno Šv. Trejybės bažnyčia ir Totorių mečetė Kėdainiuose. Grįžo prisiminimai, kada ten buvau ir kad apie tai pasakojau savo vaikams.

Mano abu tėvai gimė, augo ir vedė Kėdainiuose ir tik vėliau gyveno kitose Lietuvos vietovėse. Pirmą kartą Kėdainius pamačiau, kada visa šeima traukiniu atvykome aplankyti jau mirštančio senelio. Po Pirmojo pasaulinio karo, negalėdamas išlaikyti šeimos, senelis išplaukė į Ameriką. Ten dirbo statybose, ant nugaros jau į ūgtelėjusius pastatus nešdamas plytas. Stovėjau tad prie senelio lovos, jis man atrodė nematytas ir svetimas: įkritę skruostai, ilgi pirštai gražiai surikiuoti ant dryžuotos antklodės. O dievulėliau, kaip tie pirštai mokėjo kalbėti! Jie iš medžio ar kaulo drožė miniatiūrinius vėžliukus, gėles, paukščių galvas, karpė augmeniją iki momento, kada daugiau nei drožti, nei karpyti nebegalėjo.

Namo palėpėje senelė priklojo šiaudų, ir visą viešnagės laikotarpį lipdama kopėčiomis galvojau, kad miegoti lipu į dangų. Visur zvimbė musės, ant nedidelio langelio pusrutuli kybojo ištempta raštuota užuolaidėlė. Nauja lova buvo nuostabiai įdomi: geltoni šiaudai, užkloti staltiesėm, o atsigulus visi šiaudai čeržėjo, lyg kalbėtų. Skundžiaus mamai, kad šiaudai badosi, kutena, braižo, tačiau kitos lovos nebuvo, reikėjo miegoti. Visas palėpės plotas švietė geltona spalva, o judant šiaudai stumdėsi į visas puses, atverdami iš apačios besiveržiančią žibalinės lempos šviesą. Pridėjusi akį prie plyšio palėpės grindyse, mačiau, kaip senelis, sėdėdamas lovoje, abiem rankom atsirėmė į palangę, ko tai ieškojo, giliai kvėpuodamas ką tai lyg gaudė. Ant stalo degė žvakė, o ant grindų tai gulė, tai stojosi siūbuojantis jo šešėlis. Buvo naktis, tamsi... tamsi...

...

Daug metų senelis buvo Kėdainių grafo Eduardo Totlebeno dvaro daržininkas. Senelio nedidelis namas, aptvertas dantyta tvora, medžių ir lapų tankumyne beveik glaudėsi glaudėsi prie dvaro rūmų. Kiek tolėliau senelis iškėlė gandrąms lizdą ir kasmet nerimaudamas laukdavo sugrįžtančių savo draugų. Nuo gandrą lizdžio į pakalnę, raitydamasis tarp raudonos dobilų spalvos, krūmokš-

nių ar tik gėlėta pieva, skubėjo gerokai išmintas takelis. Bėgant žemyn jautėsi jo garuojanti, šilta, smėlėta žemė, kai kur plysusi, kai kur išplauta iki pat Nevėžio. O kokia didelė, plati tada atrodė ta upė! Galva svaigo bežiūrint. (Mano vaikai, ar girdite?) Stovėdama Nevėžio pakrantėje, žvilgterėjau į vandens skalaujamas kojas, aukštyn – į dobilus, pievas, o į mane nuo kalno žvelgė erdvaus dvaro stiklinės akys.

„XVIII a. pabaigoje, žlugus Lietuvos-Lenkijos valstybei, visi LDK miestai, tarp jų – ir Kėdainiai, neteko savivaldos. 1811 m. miestas patenka grafų Čapskių nuosavybėn. 1844 m. Marijonas Čapskis dešiniajame Dotnūvėlės krante, dvaro sodybos vietoje, pastatė trijų aukštų mūrinius rūmus, kuriuos puošė išpūdingas bokštas, oranžerija ir gražus parkas.

1831 ir 1863 metų sukilimai prieš caro režimą irgi tiesiogiai palietė Kėdainius. Miestas ir jo apylinkės tapo vienu iš šių sukilimų židinių. Po 1831 m. sukilimo buvo uždarytas karmelitų vienuolynas, jo patalpose įsikūrė caro kariuomenės kareivinės.

Numalšinus 1863 m. sukilimą, Kėdainių dvaras buvo konfiskuotas. Jo savininkas M. Čapskis apkaltintas sukilimo rėmimu, išstremtas į Sibirą. 1866 m. dvaras atiteko rusų armijos generolui, karo inžinieriui grafiui Eduardui Totlebenui. Jis iš pagrindų rekonstravo dvaro rūmus, išplėtė parką, pastatė daug skulptūrų. Šiaurinėje dalyje Krymo ir Balkanų karams atsimentį pastatė dailų minaretą, puošiantį parką iki šiol.“ („Kėdainių kraštas“, informacinis leidinys).

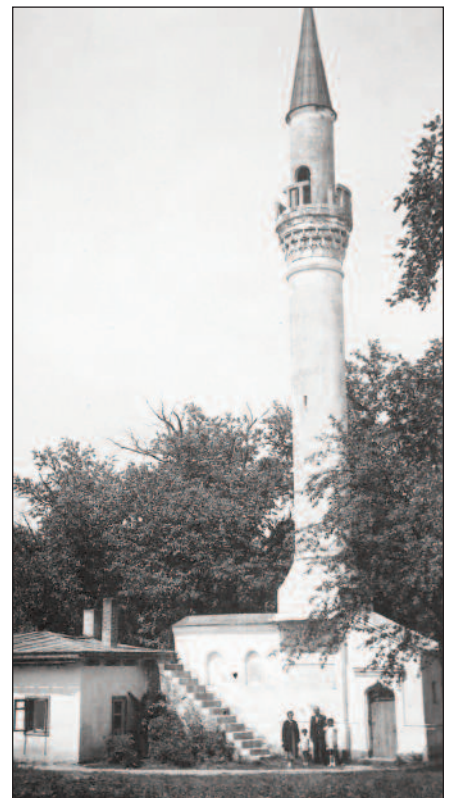
Didžiulius dvaro rūmus supo parkas ir gėlynai. O, mano mieli vaikai, kad žinotumėte, kaip mano senelis mylėjo ir didžiavosi savo prižiūrima augmenija. Ne tik lauke, bet ir rūmų šone pristatytoje oranžerijoje klestinčia augmenija. Ten augo ir žydėjo įvairūs kaktusai, matytos ir nematytos gėlės, fikusai, oleandros, senelio rankomis laistytos ir mylėtos. Didžiavosi jis dvaro parku, medžiais, krūmokšniais ir šalia pastatytu mečetės bokštu.

Istorikai aiškino to bokšto kartinę prigimtį, tačiau senelis pasakojo kitaip. Grafas E. Totlebenas Krymo ir Balkanų karuose išimylėjo jauną Turkijos merginą ir, grįžęs į Lietuvą, jos atminimui Kėdainių parko pakrašty pastatė šį bokštą. Didžiavosi grafas kelerius metus statytu savo kūriniu, lipti į bokštą atveždavo tik ypatingus savo svečius, su pasididžiavimu jiems rodydavo savo valdas.

...

Palaidoję senelį, paskutinį kartą apėjome dvaro rūmus, stiklinę oranžeriją, kur ir toliau stiebėsi senelio auginta ir prižiūrima augmenija. Aplankėme taip pat ir mečetės bokštą. Kodėl grafas E. Totlebenas pastatė tik bokštą, o ne visą mečetę, gal niekam nei tada, nei dabar nebuvo aišku, tačiau statinys, visu savo ūgiu pakilęs virš medžių viršūnių, smalsolius traukė ir viliojo. Stovėjau tada aš šalia to bokšto, dairiaus, neiškentusi pradėjau atvirais laiptais bėgti aukštyn. Staiga apėmė baimė, kaip ir tada, stovint prie Nevėžio. Nulipau. Virš lentom užkalto įėjimo raitėsi lyg arabiškas, dekoratyvinis užrašas, kurio šiandien ten nėra. Jis buvo uždažytas pastatą restauruojant. Panašaus likimo sulaukęs griuvo ir grafo E. Totlebeno dvaras. Antrojo pasaulinio karo metu besitraukianti vokiečių kariuomenė dvarą susprogdino.

Dvaro neliko. Gal tik vyno rūsiu likučiai. Besilankant Kėdainiuose, šios apylinkės istoriją žinanti moteris nuvedė mane prie buvusio rūsiu, parodė iš žemės kyšančią krūvą ir angą, vedančią žemyn. Aplink jau buvo sustatyti nauji gyvenami namai, augo gluosnis. Neliko nei dvaro likučių, nei senelio numylėtos augmenijos. Bet vis pasakojau... Seku seku pasaką apie tai, kaip buvo...

Grafas didžiavosi šalia dvaro pastatytu mečetės bokštu, lipti į jį atveždavo tik ypatingus savo svečius.

Iš L. Germanienės asmeninio albumo.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

RAKAS-2011

Jaunų šeimų pastovyklės koviršininkės ps. fil. Julija Deuschle ir s.fil. Nida Petronienė.

*Lietutis lynojo,
Padangė liepsnojo,
Saulutės apjuosta
Visų spalvų juosta.*

Chris Sherpitis, Tom Davies ir j.b. Darius Maurukas.

Tai jaunų šeimų „Laumės juostos“ pastovyklės šūkis. Šiemet Rake, stovykloje, pavadintoje „Šventas miškas“, stovyklavo 14 jaunų šeimų. Vaikučių amžius nuo 18 mėnesių iki 7 metų. Vyresnieji dienos metu turėjo progą dalyvauti paukščių arba vilkiukų programose kaip dienos stovyklautojai („day campers“). Kas dieną skirtingos šeimos vadovavo užsiėmimams bei budėjo rajone. Visi gražiai, skautiškai sugyveno ir dirbo stovyklos gerovei. Tėveliai net apsiėmė didesnius remonto darbus stovyklavietėje nudirbti.

Mūsų stovyklautojai kartu su s.v. Viliumi Dundzila po paskaitėles apie senovės lietuvių tautosaką.

Parengė Nida Petronis

„Paslapčių ieškonė–Boston-2011“

Tęsinys iš liepos 21 d.

v. s. fil. DONATAS RAMANAUSKAS

Kliūtis nr. 2 (Harvard Yard)

Šioje kliūtyje skiltis turi pasirinkti vieną iš dviejų užduočių.

Užduotis „A“

Skiltis žais žaidimą „Jeopardy“, kurio turinys yra skautamokslis ir gamtamokslis. Yra aštuonios grupės, kiekvienoje jų – po dešimt atsakymų, jų vertė nuo 10 iki 100 taškų. Skiltis turi tiksliai vieną bandymą užduoti teisingą „klausimą“ kiekvienam atsakymui. Skiltis žaidžia tol, kol surenka bent 500 taškų arba kol sunaudoja visus atsakymus. Jei skiltis nesurenka 500 taškų, ji eina prie užduoties „B“. Surinkusi atitinkamą sumą taškų, skiltis gauna kitą „raktą“.

Užduotis „B“

Skiltis turi atlikti tris užduotis Harvard Yard apylinkėje. Baigusi visas tris užduotis, skiltis sugrįžta prie Memorial Church, kur kliūties vadovas patikrins, ar užduotys atliktos teisingai. Jeigu taip, skiltis gauna „raktą“.

Raktas nr. 4

Skiltis keliauja pėsčiomis, trau-

kinėliu, tramvajumi ir/ar autobusu iki Boston Maratono baigimo linijos, esančios netoli Exeter ir Boylston gatvių sankryžos, kur gaus kitą raktą.

Raktas nr. 5

(Boston Marathon Finish Line)
Padarykite nuotrauką, kad matytųsi visa skiltis ir Boston Maratono baigimo linija. „Paslapčių ieškonė“ vadovui patvirtinus nuotrauką, skiltis keliauja link Boston Common iki Charles ir Boylston gatvių sankryžos, kur gaus kitą kliūtį.

(Pirmasis Boston maratonas įvyko 1896 metais. Nuo tada šis seniausias ir žymiausias kasmetinis maratonas pasaulyje baigiasi maždaug toje pačioje vietoje, kaip ir ši kliūtis.)

Kliūtis nr. 3 (Boston Common)

Šioje kliūtyje skiltis turi pasirinkti vieną iš dviejų užduočių ir ją atlikti:

- A) Orientacija, naudojant kompasą ir žemėlapi;
- B) Mazgai;
- C) Užduotis „A“.

Užduotis „A“

Skiltis turi atrasti keturias kontrolės vėliavėles nustatytoje eilėje, naudojantis žemėlapiu, kurį gauna iš

kliūties vadovo kartu su kontrolės kortele. Suradusi kontrolės vėliavėlę, skiltis pažymi kontrolės kortelę spalvotu pieštuku, priištū prie vėliavėlės, ir pažymi laiką, kad įrodytų, jog teisingą vėliavėlę surado nustatytoje tvarkoje. Suradusi visas vėliavėles ir pažymėjusi tai savo kortelėje, skiltis sugrįžta prie Charles ir Boylston gatvių sankryžos, kur vadovai patikrina kortelę. Jeigu kortelė užpildyta teisingai, skiltis gauna kitą raktą. Jeigu kortelė užpildyta neteisingai, skiltis turi atlikti antrą orientacijos kursą arba eiti prie užduoties „B“.

Užduotis „B“

Šioje kliūtyje skiltis parodo savo mazgų rišimo sugebėjimus. Kiekvienas skilties narys turi teisingai surišti pirmu bandymu šiuos mazgus: 1. Gelbėjimo kilpą; 2. Gerąjį mazgą; 3. Piemenų mazgą; 4. Palapinės mazgą ir 5. „Aštuoniukės“ mazgą. Kai skiltis baigia uždavinį, gauna kitą raktą.

(Boston Common yra senas parkas Boston miesto centre. Nuo 1634 m. šis plotas buvo naudojamas įvairioms paskirtims, pvz., kaip kariuomenės žygiavimo aikštė, karių gyvenkla, vieta raganoms deginti ir kaliniams pakarti. Tik 1830 m. tas plotas tapo parku ir dabar yra seniausias Šiaurės Amerikoje.)

Užtvara (#1) (Boston Common)

Užtvara yra užduotis, kurią visos skiltys turi atlikti prieš gaudamos kitą raktą. Skiltis eina Freedom Trail, istoriniu taku, pažymėtu raudonomis plytomis, sudėtomis linija. Sekdama taku, skiltis ieško atsakymų į klausimus apie Amerikos istoriją. Atsakymus į klausimus galima rasti pakelėje ant plakatų, iškabų, paminklų ir pan. Radusi atsakymą skiltis nusifotografuoja taip, kad nuotraukoje matytųsi plakatas, iškaba ir paminklas. Kai į visus klausimus yra atsakyta ir vietovės nufotografuotos, skiltis keliauja iki Faneuil Hall Marketplace, netoli Merchant's Row ir

South Market gatvės sankryžų, kur turės surasti LSS tarybos narį/narę, kuris duos skilčiai jos kitą kliūtį.

(Freedom Trail yra labai senas ir žinomas apie 2,5 mylių takas, einantis per Boston senamiestį. Skautai turėjo nueiti tiksliai dalį kelio tarp Boston Common ir Faneuil Hall. Einant taku, galima pamatyti daug žymių istorinių pastatų ir vietų iš Amerikos revoliucijos dienų ir net anksčiau, įskaitant vietą, kur 1770 metais įvyko „Boston Massacre“.)

Kliūtis nr. 4 (Faneuil Hall)

Šioje kliūtyje skiltis turi pasirinkti tarp dviejų užduočių ir vieną jų atlikti:

- A) Perskaityti Morzės abėcėlę parašytą laišką ir atlikti trumpą užduotį;
- B) Atsakyti į mįslės apie Faneuil Hall paslaptis.

Užduotis „A“

Skiltis turi iššifruoti Morzės abėcėlę parašytą laišką. Perskaičiusi laišką skiltis atlieka užduotį, nurodytą laiške. Baigusi uždavinį, skiltis grįžta prie LSS tarybos nario, kuris patikrina atliktą uždavinį ir duoda skilčiai kitą raktą.

Užduotis „B“

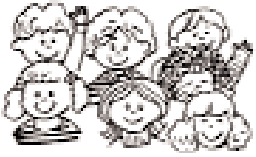
Skiltis ieško atsakymų į klausimus Faneuil Hall ir artimoje apylinkėje. Radusi atsakymus, skiltis turi juos surašyti ir taip pat padaryti nuotrauką, kad matytųsi skiltis ir atsakymo vieta nuotraukoje. Visa tai atlikusi skiltis grįžta pas LSS tarybos narį, kuris, patikrinęs atsakymus ir nuotraukas, duos skilčiai kitą raktą.

(Faneuil Hall yra istorinis Boston pastatas, vadinamas „Laisvės lopšiu“ („Cradle of Liberty“). Ten dar prieš Amerikos revoliucijos laikus rinkdavosi žmonės diskutuoti, kaip pasipriešinti Anglijos valdžiai. Ten, rūsyje, vykdavo gyvulių bei daržovių turkus. Dabar pastatas yra saugomas ir prižiūrimas valdžios.) **Bus daugiau.**

Skiltis „Geležiniai zuikiai“: Monica Leveckytė (Boston), Vidas Kulbis (Čikaga), Andrius Hickey (Boston), Aleksa Rugieniūtė (Čikaga), Goda Inokaitytė (Čikaga) ir Lina Lietuvninkaitė (Čikaga).
s. Vytenio Lietuvninko nuotr.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Trikalbis triatlono sportininkas bando viską ir jam sekasi

KIMBERLY POHL
„Daily Herald“

Jo ispanų kalbos žinios nebuvo pačios geriausios, kai reikėdavo bendrauti su tos kalbos atstovais. Kad praplėstų savo ispanų kalbos žinias, Owen Vytas Prunskis pradėjo nustatinti žadintuvą taip, kad rytą jis nuskambėtų tada, kai per vietinę radijo stotį prasideda laida ispanų kalba.

Nesugebėdamas vandenyje daryti nieko daugiau, tik pasitaškyti plaukiant „šuniuku“, prieš penkis mėnesius jis paprašė draugo iš JAV Karinės jūrų akademijos, kad šis pamokytų jį plaukti. Šiandien, baigęs Barrington High School, Owen gali drąsiai vadintis trikalbiu ir vienu iš geriausių vietos triatlonininku. Toks nusistatymas paskatino aštuoniolikmetį būti sėkmingu beveik visame, ką jis išbando.

2011 metais kovo 23 d. Telluride, CO vykusiose ŠALFASS slidinėjimo varžybose Owen Vytas Prunskis tarp vyrų laimėjo pirmą vietą.

Edvardo Mickaus nuotr.

Nauji išmėginimai laukia Owen Harvard University. Legendiniame universitete jis jau užsitikrino vietą tarp pirmakursių „A“ pažymiais ir puikiu 36 ACT taškų vidurkiu.

O kur dar jo atletiniai sugebėjimai, tokie kaip buvimas vienu iš Barrington mokyklos krepšinio komandos kapitonų ir didžiojo „Nastar“ slalomo slidinėjimo nacionalinio čempionato laimėtoju (čempionui Owen Vytui tada buvo tik 10 metų!).

„Dalis manęs bando atrasti savyje silpnąsias savybes, – pasakoja pauglys. – Aš bandau jas įveikti mažais žingsneliais, ir, atrodo, man tai sekasi.“

Lietuvio tėvo Jono V. ir afroamerikietės motinos Terri (abu – puikūs skausmo malšinimo gydytojai) Prunskių sūnus Owen V. užaugo turėdamas ryšį su abiejomis bendruomenėmis, apsuptas gyvenime daug pasiekusių žmonių. Bet jis niekada nepervertindavo savo sėkmės, griebdavosi kiekvienos pasitaikiusios galimybės, kuri išlavino tokią darbo etiką, kuri nuves jį į pasisekimą.

Viena iš svarbiausių ir maloniausių Owen V. patirčių – savanoriškas darbas Maironio lituanistinėje

mokykloje, Lemont, IL. Nors būdamas mokiniu jis ir jo jaunesnioji sesė Kristin turėdavo kiekvieną šeštadienį važiuoti valandą į ir iš mokyklos, kad išmokyti lietuvių kalbą, susipažinti su lietuviškais papročiais, galėtų šokti lietuviškus šokius. Tai nebuvo lengva ir jis kartais nelabai norėdavo eiti į mokyklą. Tačiau vadovaudamasis posakiu „naudok tai arba prarasi“ (use-it-or-lose-it), Owen V. pastaruosius porą metų praleido dirbdamas lituanistinės mokyklos mokytojo padėjėju ir stovyklos vadovu Dainavoje (MI).

Jau šeštą kartą jis ruošiasi vykti į mažą šalį Europoje aplankyti šeimą ir dar labiau išitraukti į lietuvišką kultūrą. „To stipraus šeimyninio ryšio su protėviais turėjimas yra labai svarbus, – sako Owen. – Tai labai glaudžiai gyvenanti bendruomenė, kuria visada galėsiu pasikliauti.“

Owen labai išpūdingai pasirodė ir krepšinio aikštėleje. Joje aukštesnis nei 6 pėdos žaidėjas žaidė dvejus metus ir, būdamas pagrindiniu gynėbos žaidėju, padėjo komandai patekti į regioninius čempionatus. Pagrindinis treneris Bryan Tucker sakė, jog jis prašydavo Owen pakalbėti stovyklų metu. Jis nurodė jį kaip pavyzdį, galintį įkvėpti vaikus, kad šie mokyti jo darbo etikos ir nesavanau-diško žaidimo. „Jis labai gerbiamas savo bendraamžių ir vyresniųjų, – teigė Tucker. – Jo širdis tokia pat didelė, kaip ir jo protas ir, manau, kad visi jo pasiekimai nublanksta palyginti su jo charakterio savybėmis.“

Pasibaigus krepšinio sezonui, prasidėjo triatlono treniruotės, kurios liepos 10 d. leido Owen dalyvauti olimpinio bėgimo „Lake Zurich Area“ triatlone ir atsistoti ant trečiosios vietos laimėtojo laiptelio savo amžiaus grupėje.

Už pasizymėjimą abiejose sporto šakose liepos 19 d. vykusiam Bolingbrook golfo susirinkime Owen buvo įteikta buvusių ir dabartinių National Football lygos žaidėjų vietinio skyriaus stipendija. Ši organizacija pasirenka buvusius moksleivius atletus, kurie į universitetus ateina studijuoti be atletų stipendijų.

Paskutinius mokslo metus Owen praleido lavindamas savo dešiniojo smegenų pusrutulio veiklą. Savo vedamame ketvirtadienio skyrelyje „Nuance Literary Magazine“ (Barrington) jis rašė tokiomis temomis kaip miegas, maistas, atsisveikinimai ir bučiniai. Jis niekada nevengdavo pasijuokti ir iš savęs.

Galvodamas apie ateitį, Owen svarsto apie medicininę veiklą, nors jį labai traukia ir ekonomika. Jaunuolis visada jautė aistrą šiai sričiai, turi surinkęs daug ir įvairių knygų apie biržos rinką. Jau dabar jis pirmąją tarp savo bendraamžių – vasarą atliko praktiką opcionų įmonėje.

Owen pasakojo, jog lankydamasis Harvard University pasijautė lyg namuose ir buvo maloniai nustebęs, kiek daug eilinių studentų ten sutiko. Prieš tai jis nerimavo, kad čia jausis pakliuvęs į turtingųjų universitetą. „Taip, žmonės čia tikrai dirba itin aukštame lygyje, bet jie visko nežino, – sakė jis. – Jie čia atvyksta tam, kad

Owen Vytas Prunskis (pirmas iš kairės) gina Barrington High School krepšinio komandos garbę.

išmokyti.“

Kas yra ta silpnybė, kurią jaunuolis bando šiuo metu įveikti? – Prisiminti vardus. Jam daug lengviau prisiminti mūšių datas ir šalių sostinių pavadinimus, nei įsiminti sutiktojo vardą. „Esu normalus jaunuo-

lis, kuris padaro kvailų klaidų ir turi derėtis dėl komendanto valandos, – sako Owen V. – Nesu robotas – tik labai susitelkiu, kai dirbu.“

Iš anglų k. vertė
Laura Stankevičiūtė

„Iksmenai: pirma klasė“ (X-Men: First Class)

Filmo aprašymas/įvertinimas

GYTIS KRIAUCIŪNAS

Neseniai aš, brolis ir pažįstami važiavome į kino teatrą „Akropolis“, esantį Vilniuje. Brolis ir jo draugė norėjo matyti „Kung Fu Panda 2“, tuo tarpu aš su draugu ėjome žiūrėti „X-Men: First Class“. Noriu su Jumis pasidalinti savo išpūdžiais.

Apie ką šis filmas?

Šis filmas yra apie „X-Men“ susikūrimo istoriją. Nors tai nėra pirmas filmas iš „X-Men“ filmų serijos, jis pristatytas kaip pradinis ir paaiškina, kaip viskas prasidėjo.

Kadras iš filmo „Iksmenai: pirma klasė“. Aktorė Jennifer Lawrence (Mystique).

Filmo pradžioje rodoma scena iš nacių stovyklos. Stovykloje, vaikas vardu Erik (jis vėliau taps vienas pagrindinių X-Men) yra atskirtas nuo savo mamos. Bandant pabėgti nuo sargybinių, savo proto jėgomis jis nuverčia stovyklos tvorą. Erik patenka į gydytojo, kuris visą įvykį matė, kabinetą. Gydytojas atveda berniuko mamą ir berniukui pasako, kad, jeigu jis savo „jėgomis“ nepajudins monetos, jis (gydytojas) nušaus berniuko motiną. Berniukui nepa-

vykus pajudinti monetos (jis dar nesupranta, kaip jo „jėga“ veikia), gydytojas nušauna jo mamą. Supykęs vaikas savo „jėga“ pradeda daužyti visus metalinius daiktus kambaryje.

Po karo Erik bando rasti gydytoją, kuris nužudė jo motiną. Vieną naktį Erik suranda jį Miami mieste, laive ir bando jį nužudyti. Erik sutinka grupę žmonių su kitomis nepaprastomis galimybėmis. Tie žmonės išgelbėja Erik nuo gydytojo, kuris buvo jį bepuolęs. Grupės vadovas pakviečia Erik į grupę, ir Erik galvoja priimti, ar nepriimti šį kvietimą. Norint sužinoti, ar Erik suras gydytoją ir ar prisidės prie grupės, teks žiūrėti filmą.

Ar filme vaidina žinomi aktoriai?

Šiame filme vaidina keletas žinomų aktorių, įskaitant Kevin Bacon (Sebastian Shaw). Taip pat vaidina aktoriai: James McAvoy (profesorius Charles Xavier), Micheal Fassbender (Erik Lensherr/Magneto), Jennifer Lawrence (Mystique), ir kiti. Gaila, kad nebuvo aktorių, vaidinusių anksčiauose serijos „X-Men“ filmuose.

Kas labiausiai patiko?

Nors nesu matęs kitų „X-Men“ filmų, aš truputį daugiau sužinojau pačią filmo istoriją, ir žiūrint šį filmą, man daug daugiau viskas paaiškėjo. Man patiko filmo mintis ir pats veiksmas.

Kas nepatiko?

Nėra, kas man labai nepatiktų.

Kam siūlyčiau pažiūrėti filmą?

Aš siūlyčiau filmą „X-Men: First Class“ pažiūrėti fantastikos ir veiksmo mėgėjams nuo 14 iki apie 60-ies.

Ar verta žiūrėti filmą?

Manau, kad verta šį filmą žiūrėti kino teatre. Aš duočiau šiam filmui 9 žvaigždes iš 10-ies.

Czeslaw Milosz šeimos dvaras prikeltas naujam gyvenimui

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Czeslaw Milosz (1911–2004) – rašytojas, poetas, diplomatas, vienintelis iki šiol lietuvių kilmės kūrėjas, už savo kūrybą 1980 metais apdovanotas Nobelio premija. Visai neseniai, birželio 30 dieną, paminėtos 100-osios jo gimimo metinės, o visus šiuos metus Lietuvos Seimas yra paskelbęs Czeslaw Milosz metais. Šis jubiliejus yra įtrauktas ir į UNESCO minimų datų sąrašą.

Czeslaw Milosz (1911–2004) – rašytojas, poetas, diplomatas, Nobelio premijos laureatas.

www.alkas.lt, nuotr.

C. Milosz gimė 1911 m. birželio 30 d. Šetenuose, rytiniame Nevėžio krante, Surviliškio valsčiuje, Kėdainių apskrityje, savo senelių iš motinos Veronikos pusės Kunatų dvare. Vaikystę ir jaunystę būsiamis kūrėjas praleido Lietuvoje – mokėsi Vilniuje Žygimanto Augusto gimnazijoje, 1934 metais Vilniaus Stepono Batoro universitete baigė teisės fakultetą.

1937 m. C. Milosz persikėlė į Varšuvą, ten gyveno ir per Antrąjį pasaulinį karą. Po karo jis dirbo diplomatinį darbą kaip kultūros atašė Lenkijos atstovybėse New York ir Washington, DC. 1951 metais jis buvo paskirtas į Prancūziją, nutraukė ryšius su tuometės komunistinės Lenkijos vyriausybe ir pasiprašė politinio prieglobsčio.

1960 metais C. Milosz persikėlė į Jungtines Amerikos Valstijas, dėstė slavų literatūrą University of California, Berkeley tapo šio universiteto slavų kalbos ir literatūros profesoriumi.

Rašė prozą, kūrė poeziją, kuri Lenkijoje buvo platinama pogrindyje. 1970 metais jis gavo JAV pilietybę, ir toliau dirbo universitete iki pat 1998 metų. Mokėjo lenkų, lietuvių, rusų, anglų ir prancūzų kalbas.

Po komunizmo žlugimo poetas sugrįžo į Lenkiją, netrukus įsikūrė Krokuvoje, dalį laiko vis praleisdamas California. Savo namuose Krokuvoje jis ir mirė 2004 metais, buvo palaidotas istorinės Krokuvos Skalcos bažnyčios kriptoje.

Pirmieji jo eilėraščiai pasirodė Vilniaus studentų laikraštyje „Žegary“, o pirmoji jo poezijos rinktinė išleista 1934 metais. Savo vaikystės išpūdžius Lietuvoje poetas įamžino 1955 metais išleistame romane „Isos slėnis“, taip pat atsiminimuose „Gimtoji Europa“ (1959). Vėliau buvo išleista dešimtys C. Milosz poezijos ir prozos knygų, iš kurių žinomiausios yra „Tėvynės ieškojimas“, „Pavergtas protas“, „Ulro žemė“ ir daugelis kitų.

C. Milosz yra sakęs, kad yra lietuvis, kuriam nebuvo skirta būti lietuviu. Lietuva jam visada buvo svarbi, čia jis turėjo daug draugų. Ypač šilta draugystė siejo Nobelio premijos laureatą su lietuvių poetu ir literatūros tyrinėtoju, Yale University profesoriumi Tomu Venclova, kuris C. Milosz vadino tiltu tarp Lenkijos ir Lietuvos.

Minint šimtąsias poeto gimimo metines, vyko renginiai jo gimtinėje Šetenuose, kur buvusio dvaro svirno vietoje 1999 metais įkurtas C. Milosz kultūros centras. Centrą supa parkas, pasodinta daug ažuolų, pastatyta koplųstulpių poetui atminti.

Tomo Venclovos Tarptautiniam dialogo centrui dovanotos knygos.

C. Milosz labai brangi buvo ir kita vieta, esanti pačiame Lenkijos ir Lietuvos pasienyje, Krasnagrūdos kaime. Čia jo tetoms iš Kunatų giminės priklausiusiame dvare, kur veikė 20 vietų pensonas, jis daug kartų viešėjo vaikystėje, maudėsi šalia esančiame ežere, buvo čia ne kartą grįžęs ir kritus geležinei uždangai.

Krasnagrūdos dvaras ir šalia esantis didžiulis parkas žinomas jau nuo XVII amžiaus. Per kelis šimtmečius jis pakeitė daug savininkų, o pastaraisiais metais priklausė Lenkijos valstybiniam miškų ūkiui, jame gyveno darbuotojų šeimos. Dvaras buvo gerokai apleistas ir griuvo, kai 2002 metais jį perėmė „Paribio“ fondas, įsikūręs netoliese esančiuose Seinuose. Buvo parengtas dvaro atgaivinimo projektas, čia įamžinant C. Milosz nutarta įkurti Tarptautinį dialogo centrą.

Buvo pradėti dvaro atnaujinimo darbai, atidengti ir sutvarkyti didžiuliai oficinios rūšiai, statyboms panaudoti ir gerai išsilaikę rąstai iš XVIII amžiaus. Šiemet birželio 30-ąją, kai buvo minimos C. Milosz 100-osios gimimo metinės, įvyko šio centro atidarymas, kartu būtent Krasna-

grūdoje buvo paskelbta apie liepos 1-ąją prasidėjusį Lenkijos pirmininkavimą Europos Sąjungos tarybai – apie tai pranešė čia atvykęs Lenkijos prezidentas Bronislaw Komorowski, taip pat turintis lietuviškas šaknis.

Virš įėjimo į atnaujintą pastatą įrašyta kito kūrėjo, tolimo C. Milosz giminaičio Oskaro Milašiaus citata: „Vargas tam, kas išeina ir negrįžta“. Dvare atidaryta paroda „Tėvynės ieškojimas“, kurioje moderniai pristatoma poeto kūryba, senose fotografijose įamžintos jo apsilankymo Krasnagrūdoje akimirkos, kiekvienas norintis gali atsiplėšti lapelį su poeto eilėraščiu ar senojo dvaro fotografija. Išpūdingai atrodo ant sienos rodomas žemėlapis, kuriame keturių svarbiausių poeto šalių – Lietuvos, Lenkijos, Prancūzijos ir California valstijos (JAV) kontūrai.

Dvare, kurio atnaujinimas kainavo apie 2,3 milijono dolerių, sutvarkytas ir 5 hektarus užimantis parkas, įrengtos meno ir amatų dirbtuvės jaunimui. Rūsiuose galima pažiūrėti filmą, sukurtą „Isos slėnio“ motyvais. Išpūdinga ir biblioteka, įrengta buvusios dvaro virtuvės vietoje. Pusę visos bibliotekos sudaro būtent T. Venclovos šiam centrui dovanotos knygos. Čia daug žodynų, enciklopedijų, yra ir Bostono lietuvių enciklopedija, taip pat nemažai literatūros apie lietuvių išėiviją.

C. Milosz nemėgdavęs kalbėti apie praeitį, jis labiau norėdavo dailintis ateities planais. Poetui visada rūpėjo būtent paribiuose gyvenantys žmonės, jis domėjosi lietuvių ir lenkų tautų partneryste, kultūriniu dialogu, kartais ir pakritikuodavo lenkiškąjį nacionalizmą, dėl ko nebuvo mėgstamas lenkų „patriotų“.

Tarptautiniame dialogo centre numatyta nuolat rengti parodas, seminarus, kūrybinio jaunimo susitikimus, literatūros skaitymus. Atidarant šį centrą paskutinįją birželio dieną čia jau vyko Lietuvos ir Lenkijos poetų susitikimas, visą vasarą kas savaitę Krasnagrūdoje rengiami koncertai. Lankytojai kviečiami ir į netoliese esančius Seinus, kur įsikūrusiame „Paribio“ centre parengta tapybos paroda pagal C. Milosz poemą „Orfėjas ir Euridike“.

Atnaujintas Czeslaw Milosz šeimos dvaras Krasnagrūdoje.

Algio Vaškevičiaus nuotraukos

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

Omletas – pusryčių patiekalas

Omletas su žalumynais

Reikės: 8 kiaušinių, 3,5 šaukštų sviesto, 1,25 puodelio žalumynų, druskos.

Trynius atskirkite nuo baltymų ir atskirai išplakite. Pasūdykite, sumaišykite su sviestu, smulkintais žalumynais ir baltymais. Kiaušinių masę supilkite į įkaitintą keptuvę su sviestu, išmaišykite ir pašaukite į orkaitę. Iškepusį omletą perdėkite į lėkštę ir patiekite į stalą.

Klasikinis omletas su sūriu

Reikės: 3–4 kiaušinių, 0,5–1 puodelio pieno, 0,5 puodelio fermentinio sūrio, druskos, prieskonių pagal skonį, žalumynų papuošimui, aliejaus.

Kiaušinius įmuškite į gilią lėkštę, šakute išplakite, įpilkite pieno, pasūdykite, suberkite prieskonius ir viską išmaišykite. Keptuvę užkaiskite ant silpnos ugnies, įpilkite truputį aliejaus ir palaukite, kol įkais. Tuomet supilkite omleto masę. Po 3–5 minučių patiekalas bus iškepęs.

Omletą nukelkite nuo ugnies ir jo paviršius tolygiai apibarstykite tarkuotu sūriu. Su mentele omletą perlenkite pusiau, perdėkite į lėkštę ir papuoškite žalumynais.

Omletas su sūriu ir žirneliais

Reikės: 6 kiaušinių, 0,5 puodelio fermentinio sūrio, puodelio pieno, 1/4 puodelio žirnelių (šviežių ar šaldytų), 2 šaukštų aliejaus, druskos.

Sutarkuotą sūrį sumaišykite su kiaušiniiais, į mišinį pamažu supilkite pieną, pasūdykite ir plakite plaktuvu, kol masė taps vienalytė. Į alie-

jumi pateptą ketaus keptuvę supilkite paruoštą mišinį, suberkite žirnelius ir kepkite orkaitėje 15–20 minučių.

Omletas su salierais

Reikės: 1 didelės saliero šaknies, 1 svogūno galvutės, šaukšto citrinos sulčių, šaukšto grietinės, pagal skonį cukraus, druskos, juodųjų pipirų, 2 kiaušinių, šaukšto miltų, šaukštelio sviesto, krapų papuošimui.

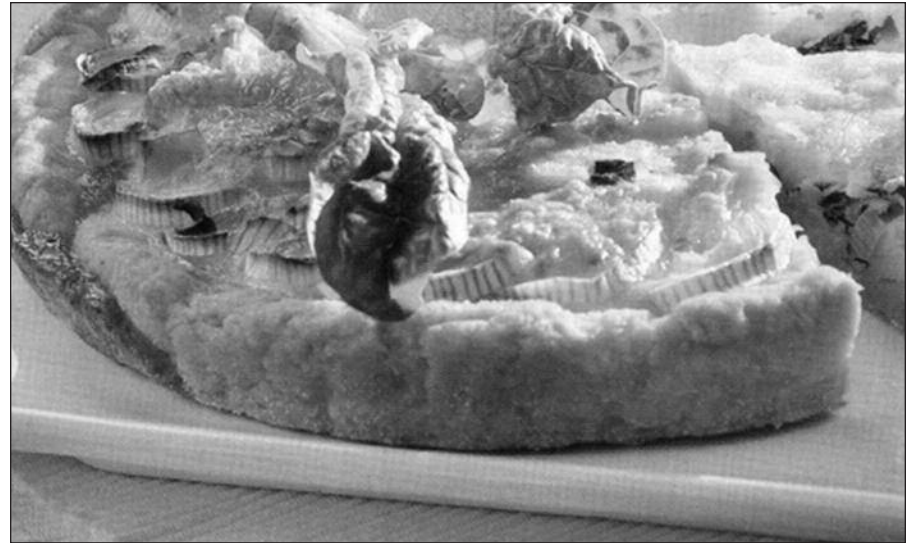
Saliero šaknį supjaustykite šiaudeliais. Nulupkite svogūną, supjaustykite jį kubeliais, sudėkite kartu su salieru į nedidelį puodelį, įpilkite šaukštą citrinos sulčių, įberkite truputį druskos, cukraus ir kitų prieskonių. Troškinkite uždengę dangčiu 8–10 minučių ant vidutinės ugnies, retsykais pamaišykite. Troškintą salierą užpilkite grietinele.

Omletui atskirkite baltymus nuo trynių, trynius sumaišykite su miltais, 2 šaukštais vandens ir žiupsneliu druskos, sudėkite iki putų suplaktus baltymus. Keptuvėje išlydykite sviestą, supilkite kiaušinių masę, uždengkite dangčiu ir kepkite ant vidutinės ugnies apie 4 minutes. Tada omletą apverskite ir pakepkite dar 2 minutes.

Patiekalą perdėkite į lėkštę. Ant vienos omleto pusės sudėkite paruoštas daržoves ir uždenkite kita. Papuoškite krapais.

Grybų omletas

Reikės: 1 puodelio pievagrybių, 5 kiaušinių, 2 šaukštų miltų, druskos, miltų juodųjų pipirų pagal skonį, 2 šaukštų sviesto kepimui, 1/4 puodelio

negazuoto mineralinio vandens, šviežių petražolių pagal skonį.

Grybus smulkiai supjaustykite, sumaišykite su žalumynais, prieskoniais ir apkepkite. Kiaušinių baltymus atskirkite nuo trynių ir kruopščiai suplakite. Trynius sumaišykite su vandeniu, įberkite miltų ir gerai sumaišykite. Sudėkite išplaktus baltymus bei apkeptus grybus ir dar kartą sumaišykite. Kepkite omletą sviestu arba aliejumi išteptoje ir gerai įkaitintoje keptuvėje.

Omletas su žuvimi

Reikės: 1/2 šv. žuvų filė, 4 kiaušinių, 8 šaukštų pieno, 1 šaukšto miltų, 4 šaukštų aliejaus, druskos, žalumynų pagal skonį.

Žuvį apvoliokite miltuose, apkepkite iš abiejų pusių įkaitintame aliejuje ir supjaustykite gabalėliais. Kiaušinius suplakite, įpilkite pieno, suberkite druską, smulkiai supjaus-

tytus žalumynus ir šiuo mišiniu užpilkite ant žuvies. Omletą kepkite ant silpnos ugnies, plačiu peiliu jį vis kilstydami keptuvėje. Patiekite su virtomis bulvėmis ir žirneliais.

Saldus omletas su varške

Reikės: 1 sv varškės, 3 kiaušinių, 4 šaukštų išsijotų kvietinių miltų, 1/2 šaukštelio druskos, 1/2 puodelio razinų, 2 šaukštų sviesto.

Varškę gerai sumaišykite su razinomis, tryniais, miltais ir druska. Baltymus išplakite iki standžių putų ir sudėkite juos į varškės masę. Sviestą išlydykite, ten pat sudėkite varškės masės sluoksnį, apkepkite iš abiejų pusių, kol gražiai pagels, tada omletą dviem šakutėmis suplėšykite į smulkius gabalėlius, juos gerai apkepinkite maišydami, jeigu reikia dar įdėkite sviesto. Omletą apibarstykite cukraus milteliais ir iš karto patiekite.

Ant pakyls – „Smetoniška“ gira

Natūraliai rauginta – gardžiai pagaminta!

Kodėl palyginti neseniai pasirodžiusi „Smetoniška“ gira pelnė daugybę apdovanojimų, o, pasak Delfi.lt, „Smetoniškos“ geros kiekvienoje parduotuvėje net nenuspėjama, nes gėrimo buteliai iš lentynų dingsta žaibišku greičiu?

„Vartotojai vis dažniau ieško natūralių, sveikų produktų, atkartojančių senovinius receptus ir skonį, – pasakoja įmonės „Volfas Engelman“ generalinis direktorius V. Meištas. – Atsižvelgdami į tai, pristatėme ‘Smetonišką’ girą, kuri šiuo metu yra bene vienintelė natūraliai rauginama gira Lietuvos rinkoje. Neapsirikime – geros pardavimai ženkliai viršijo prognozes, kai kuriose parduotuvėse jos net pritrūko.”

V. Meištas teigia, kad viena iš „Smetoniškos“ geros sėkmės priežasčių yra pati istorija. Lietuvoje šis gėrimas gaminamas ir geriama jau nuo seno. Lietuviai girą mėgo ne tik dėl subtilaus ir savito skonio, bet ir dėl medicininių savybių. Pasak generalinio direktoriaus, vartotojus turėjo patraukti ir geros reklama – čia panaudota originali vaizdinė medžiaga, kurioje iš tiesų nufilmuotas pats

prezidentas Antanas Smetona.

Gera girą gera gerti!

Tarptautinė rinkos tyrimų bendrovė „ACNielsen Baltics“ prieš keletą metų Lietuvoje išrinko tris sėkmingiausius, į rinką įvestus produktus. Tarp nugalėtojų – „Smetoniška“ natūraliai rauginta gira.

Produktai buvo vertinami pagal

užimamą rinkos dalį, vidutinius mėnesio pardavimus, taip pat buvo atlikta internetinė vartotojų apklausa, kurios pagalba išsiaiškinta, kuriuos produktus vartotojai labiausiai linkę pirkti ir dažniausiai naudoja. Iš septyniolikos įvairiose grupėse pirmaujančių buvo išrinktas pačių sėkmingiausių produktų trejetukas, surinkęs daugiausia taškų pagal užimamą rinkos dalį, žinomumą, matomumą ir perkamumą.

Lietuvos prekybos įmonių asociacija kasmet renka populiariausią metų prekę. Net keletą metų iš eilės ją pelnė „Smetoniška“ gira. Šį ženklą laimi įmonės, kurių gaminamos prekės yra populiariausios įvairiose maisto ir ne maisto prekių grupėse. Pagrindinis vertinimo matas, pagal kurį buvo renkami konkurso nugalėtojai, – parduotų prekių kiekis vienetais.

Girą Lietuvoje degustuoja tiek žinovai, tiek pirkėjai. Lietuviškajai girai degustuoti Lietuvoje buvo sukiesta komisija, kurią sudarė Kauno Visuomenės sveikatos centro direktoriaus pavaduotoja V. Grigaravičiūtė, Valstybinės kokybės inspekcijos vyriausiasis valstybinis inspektorius T. Mikalonis, biologė, dirbanti su maisto priedais, Z. Mikalonienė.

Girą komisijos atstovai pirkė dideliuose Vilniaus bei Kauno prekybos centruose, kaip paprasti pirkėjai. Taigi, kas pateko komisijai, galėjo patekti ir ant jūsų stalo. Žinovų tyrimu buvo siekiama atkreipti pirkėjų dėmesį į tai, ką žmonės perka ir ką valgo. „Sidabrinės geros“ vardas buvo suteiktas tik vienai girai – „Smetoniškai“ už jos natūralumą.

Esame gavę užklausimų, ar „Smetoniška“ gira nėra alkoholinis gėrimas. Giroje yra ne daugiau kaip 0,5 procento alkoholio, todėl ji nėra priskiriama prie alkoholinių gėrimų.

„Smetonišką“ girą gamina alaus darykla „Volfas Engelman“. Tiesa, daugelis šią įmonę žino „Ragučio“ vardu. Tik šį pavasarį viena seniausių šalies alaus daryklų susigrąžino savo istorinį pavadinimą.

„Volfas Engelman“

Tik nedaugelis galėtų pasakyti, kas sieja Airijos „Guinness“, Olandijos „Heineken“, Jungtinių Amerikos Valstijų „Miller“ alaus daryklas. Bendra tarp jų yra tai, kad visos jos pavadintos savo įkūrėjų – Arthur Guinness, Gerard Adriaan Heineken, Frederick Miller vardais.

Nukelta į 14 psl.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Vilnius (ELTA) – Napolitinis intelektualinis kairiosios pakraipos judėjimas „Naujoji kairė 95 (NK95)“ kartu su profsąjungomis S. Daukanto aikštėje prie prezidentūros liepos 27 d. surengė akciją, kurios metu „prekiavo“ vergais. Taip buvo siekiama atkreipti prezidentės ir kitų aukščiausių šalies pareigūnų dėmesį į žmonių išnaudojimą ir vergiško darbo sąlygas Lietuvoje. Akcijos dalyviai atsinešė savo darbo reikmenų, nuolat kartojo dirbą tik už maistą ir nakvynę. Jų teigimu, geresnės progos vergovės įsigalėjimui Lietuvoje nebuvo nuo tada, kai buvo panaikinta baudžiava. Pasak NK95, „vergų turgumi“ buvo siekiama įrodyti, kad emigracija yra ne tik silpnos ekonomikos, bet ir valstybės pataikavimo verslui bei modernios vergovės pasekmė. Akcijos organizatoriai tikėjosi, jog „vergų turguje“ pasirodys ir prezidentė D. Grybauskaitė, tačiau šalies vadovė nepasirodė. **ELTA** nuotr.

Medininkų byloje įtarimus siekiama perkvalifikuoti į nusikaltimus žmoniškumui

Vilnius (BNS) – Generalinė prokuratūra kreipėsi į Vilniaus miesto 1-ąjį apylinkės teismą prašydama pripažinti įtariamaisiais užsienio valstybės piliečius Aleksandr Ryžov, Česlav Mlynik ir Andrej Laktionov dėl tarptautinės teisės draudžiamo elgesio su žmonėmis, kuris priskiriamas nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams.

Ikiteisminio tyrimo teisėjui pateiktą prašymą, vėl bus kreiptasi

dėl kardomojo suėmimo ir bus prašoma išduoti naują Europos suėmimo įsaką. Iki tol minėti asmenys buvo kaltinami tyčiniu Lietuvos pareigūnų nužudymu vykdant tarnybines pareigas. Šie asmenys yra Rusijos Federacijos piliečiai, todėl juos pripažinti įtariamaisiais gali tik ikiteisminio tyrimo teisėjas, priimdamas atitinkamą nutartį. Tokios nutartys bus perduotos Rusijos Federacijos atsakingai institucijai.

Kviečiama naudotis nauja konsuline paslauga

Vilnius (URM) – Užsienio reikalų ministerija ragina užsienyje gyvenančius Lietuvos piliečius aktyviai naudotis konsulinės registracijos Lietuvos atstovybėse paslauga, kuri jau teikiama Elektroninių valdžios vartų interneto puslapyje www.epaslaugos.lt, todėl besiregistruojantiems nebereikia patiems atvykti į atstovybę.

Konsulinė registracija – tai užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių tam tikrų duomenų įtraukimas į atitinkamos Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos duomenų bazę. Registracija yra neprivaloma ir atliekama tik Lietuvos piliečiui pageidaujant. Atstovybės konsulinės registracijos duomenų bazėje esančius duomenis gali naudoti Lietuvos piliečiams svarbiais tikslais: siųsti piliečiams svarbią konsulinę informaciją ir naujienas, įtraukti juos į Lietuvos rinkėjų sąrašus, susisiekti su piliečiais terorizmo ar kitos grėsmės atveju, suteikti jiems kitą svarbią informaciją (pavyzdžiui, pra-

nešti apie Lietuvoje esantiems artimiesiems atsitikusią nelaimę). Konsulinė registracija ypač svarbi ypatingų įvykių – ginkluoto konflikto, karo, gamtos stichijų – atveju. Sprędami tokiose situacijose iškilusias problemas ir pranešdami apie padėtį regione, konsuliniai pareigūnai gali naudoti tik atstovybėse užsiregistravusių Lietuvos piliečių asmens duomenis. Konsulinė registracija nėra susijusi su išvykimo iš Lietuvos deklaravimu.

Elektronine paslauga gali naudotis asmens tapatybės kortelių su skaitmeniniais pažymėjimais turėtojai, komercinių bankų internetinės bankininkystės sistemos vartotojai bei asmeninių skaitmeninių pažymėjimų, išduotų Skaitmeninio sertifikavimo centro arba Registrų centro, turėtojai. Piliečiai gali registruoti ir savo nepilnamečius vaikus. Gegužės 31 d. duomenis, Lietuvos atstovybėse užsienyje buvo užsiregistravę 6,227 piliečiai.

SPORTAS

Trabzonas (ELTA) – Trabzone (Turkija) vykstančio XI Europos jaunimo (14–17 metų) vasaros olimpinio festivalio merginų 100 m plaukimo laisvuju stiliumi varžybose Rūta Meilutytė iškovojo bronzos medalį. Tai antrasis Lietuvos rinktinės medalis šiame festivalyje. Sidabro medalį iškovojo plaukikas Danas Rapšys. Anglijoje gyvenanti ir besitre-

nuojanti R. Meilutytė atkarpą įveikė per 56,41 sek. ir 0,16 sek. pagerino Lietuvos rekordą, kurį pasiekė atrankos varžybose. Nugalėjo vokietė Anna Stephanie Dietterle, sidabro medalį pelnė rusė Marija Baklanova. Lietuvė, kurią dabar treniruoja britas Jonathan Rudd, sakė, kad ji tikisi iškovoti medalius ir likusiose rungtyse.

Baltieji rūmai grasina stabdyti respublikonų planą

Washington, DC (BNS) – Baltieji rūmai pagrasino, kad prezidentas Barack Obama vetuos respublikonų siūlomą dviejų etapų planą, kuris turėtų padėti išspręsti Jungtinių Valstijų išskolinimo krizę, jeigu įstatymų leidėjai jį priims.

Vadybos ir biudžeto įstaiga pareiškė, kad JAV administracija „griežtai priešinsis“ šiam planui, o jeigu jis bus pateiktas tvirtinti šalies vadovui, „prezidento aukšti patarėjai siūlys vetuoti šį įstatymą“.

Kongreso respublikonai ir demokratai tebėra smarkiai susipriešinę prieš galutinį terminą, iki kurio šalis gali išvengti nemokumo, galinčio sukelti pragaištingų pasekmių. Tačiau Baltųjų rūmų pareigūnai sakė tebetikintys, jog susitarimas bus priimtas.

Baltųjų rūmų atstovas Jay Carney anksčiau sakė, kad grasinimas atmesti respublikonų planą nėra labai aktualus, nes Baltiesiems rūmams atrodo, jog Atstovų rūmų pirmininko respublikono pateiktas projektas neturi galimybių būti patvir-

tintas Senate.

Pagal respublikonų pasiūlytą planą JAV skolinimosi „lubos“ būtų keliamos ateinančių vasarį arba kovą, taip pat 2013 m. Pagal jį taip pat siūloma smarkiai mažinti biudžeto išlaidas, o sutaupyta suma turėtų būti didesnė nei skolinimosi ribų padidinimas: per dešimtmetį planuojama sutaupyti 1,2 trln. dol.

Pagal šį planą biudžeto išlaidos turėtų būti ribojamos ir ateityje, taip pat turėtų būti įsteigtas jungtinis Kongreso komitetas, kuris teiktų pasiūlymus per dešimtmetį sumažinti biudžeto deficitą dar 1,8 trln. dol. Tačiau šiame plane nenumatoma joks mokesčių didinimas, kurio reikalavo B. Obama, sakydamas, jog turtingiausi šalies piliečiai ir didžiausios verslo grupės turėtų daugiau įnešti į šalies iždą. Prezidentas taip pat atmetė dviejų etapų skolinimosi ribų didinimo planą, kreipdamasis į tautą pareiškęs, jog toks žingsnis tebutų „skardinės nuspyrimas toliau keliu“ ir jis neužtikrintų ilgalaikio sprendimo.

Teroro išpuolį surengęs norvegas teigia turėjęs bendrininkų

Kopenhaga (BNS) – Įtariamojo teroristo Anders Behring Breivik advokatas sako, kad jo klientas jam pripažinęs turėjęs du sąjungininkus Norvegijoje ir dar keletą užsienyje. Geir Lippestad taip pat sakė, kad A. Breivik nusivylė teismo sprendimu jo bylą svarstyti uždaruose posėdžiuose. Tai, anot advokato, rodo, kad jo klientas psichiškai nesveikas. A. Breivik bendradarbiauja su policija, yra ramus, ir pridūrė, kad „iš visos bylos matyti, jog jis psichiškai nesveikas“.

Per uždarą teismo posėdį A. Breivik prisipažino liepos 22 d. įvykdęs sprogdinimą Osle ir žudynes Darbo partijos jaunimo stovykloje Utojos saloje. Naujausiais duomenimis, per

abu išpuolius žuvo iš viso 76 žmonės, tarp jų – ir Danijos pilietė, dirbusi saloje greitosios pagalbos tarnyboje. Teroro išpuolio metu su ja buvo jos 20 metų duktė, kuri liko gyva. Tad ji tapo pirmąja užsieniete, atsidūrusia tarp norvegų teroristo aukų.

Tuo tarpu Europos Komisija (EK) pranešė, kad ji paspartins chemikalų pardavimo apribojimą. Tokiam žingsniui paskatino įvykiai Norvegijoje. Nustatyta, kad teroristas sprogmenims gaminti naudojo trašas. EK praėjusių metų rugsėjo mėnesį pristatė projektą, apribojantį chemikalų, kurie gali būti naudojami sprogmenims gaminti, pardavimą Europoje.

Britanija patvirtino pripažįstanti Libijos sukilėlių tarybą

Londonas (BNS) – Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras William Hague patvirtino, kad Britanija pripažįsta Libijos sukilėlių tarybą „vienintele vyriausybine valdžia“. Tokiu būdu Britanija prašys Nacionalinės pereinamosios tarybos atsiųsti diplomatinį pasiuntinį.

Anksčiau buvo pranešta, kad Britanija nurodė visiems Libijos diplomatams išvykti iš šalies ir tvirtino pripažįstanti „valstybes, o ne vyriausybes“. W. Hague teigimu, ši „padėtis yra unikali“, ir sukilėlių Na-

cionalinės pereinamosios tarybos pripažinimas gali padėti „legaliai panaikinti kai kurių lėšų išlaidą“.

W. Hague sakė, kad sukilėlių taryba įrodė siekianti sukurti „atviresnę ir demokratiškesnę Libiją, priešingai nei šalies vadovas Muammar Gaddafi, kurio įžūlumas prieš gyventojus lėmė tai, kad buvo panaikintas jo valdžios teisėtumas“. Anot W. Hague, per neseniai vykusį darbo grupės susitikimą Stambule buvo nuspręsta pripažinti Nacionalinę pereinamąją tarybą teisėta Libijos valdžia.

Suimtas uzbekas, grasinęs nužudyti B. Obama

Washington, DC (BNS) – JAV prisiekusiųjų teismas Uzbekijos piliečiui pateikė kaltinimą grasinimu nužudyti prezidentą Barack Obama.

21-erių Ulugbek Kodirov taip pat gresia kaltinimai automatinio ginklo ir granatos laikymu bei neteisėtu buvimu JAV. Jis buvo suimtas, kai liepos 13 d. Alabama valstijoje iš slaptai dirbančio pareigūno bandė nusi-

pirkti ginklą. U. Kodirov studentiška viza buvo panaikinta 2010 m., nes jam nepavyko įstoti mokytis. Kaltinamasis gyvena JAV nuo 2009 m.

U. Kodirov savaitę prieš suėmimą keturis kartus grasino B. Obama. Jei uzbekas bus pripažintas kaltu, jam gresia kalėti iki penkių metų už kiekvieną grasinimą ir 10 metų – už kiekvieną ginklą.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Lietuvos banko vadovas Vitas Vasiliauskas tikina, kad ekonominė padėtis Lietuvoje nuteikia viltingai. Jo teigimu, pirmojo pusmečio bankinio sektoriaus rezultatai yra neblogi – bus pelno, o paskolų skaičius nors ir tebesitraukia, tačiau nebe taip sparčiai. Mažėja tik įmonėms išduodamų paskolų, o išduodamų gyventojams ir viešajam sektoriui – daugėja. LB valdybos pirmininko teigimu, šių metų pirmą pusmetį bankai palengvino skolinimosi sąlygas. Šalies bankai šiemet gavo daugiau grynųjų palūkanų pajamų, tam turėjo įtakos mažėjusios pačių bankų išlaidos palūkanoms, kurias jie moka už indėlius ir kitus pinigų išteklius. Atsigaunant šalies ekonomikai pradama gražinti vis daugiau neveiksnomis laikytų paskolų.

***

Indijos sostinėje Delyje pasirašyta Lietuvos ir Indijos tarpvyriausybinių sutartis dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo prevencijos. Sutartis užtikrins stabilų ir pažangų mokesčių režimą abiejų šalių gyventojams. Sutartyje numatytas apsisveikimas informacija, įskaitant ir bankinę informaciją.

***

Lietuvos mokslininkai sukuria išskirtinių produktų, tačiau juos parduoda tik už patento autorystę. Kad jų atlikti tyrimai duotų didesnę naudą, reikia ir prekybos intelektine nuosavybe pamokų. Bandant pakeisti investicijų į mokslinius tyrimus padėtį ir išmokyti mokslininkus naudoti intelektine nuosavybe – sėkmingai parduoti tyrimų rezultatus, pernai buvo įsteigtas Mokslinių tyrimų centras (LTC). Investicijos į inovacijas Lietuvoje santykinai nėra mažos. Mūsų šalis kasmet mokslui skiria apie 700 mln. litų. Tačiau šios investicijos į mokslą sudaro vos 0,2 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) ir yra 10 kartų mažesnės nei ES vidurkis.

Vilniaus Gedimino technikos universiteto specialistai nustatė, kad dešimtys milijonų litų kainavusios centrinės sostinės gatvės trinkelės gal ir tiktų Lisabonai, Madridui, Romai ar kitai panašaus klimato Europos valstybių sostinei, bet tik ne Vilniui. Mat jos visiškai neatsparios šalčiui, todėl ir skeldėja. Prospekto grindinį 2002 m. sumanė pakeisti tuometinis Vilniaus meras Artūras Zuokas. Darbus atliko bendrovė „Luidas“, jai už darbus sumokėta 104 mln. litų, trūkumai ėmė lįsti jau po pirmos žiemos. Akivaizdu, kad grindinį gali prireikti kloti iš naujo.

Lietuvos vartotojams elektros jungtis su Švedija kainuos nuo 453 mln. Lt iki 553 mln. Lt, priklausomai nuo pasirinkto finansavimo šaltinio. Pagal elektros perdavimo sistemos operatoriaus „Litgrid“ skaičiavimus, Lietuvai ši jungtis iš viso kainuos 699–854 mln. Lt.

***

Didžiausia pigių skrydžių bendrovė Rytų ir Vidurio Europoje „Wizz Air“ jau skraidina keleivius iš Tarpautinio Vilniaus oro uosto (TVOU) į Dortmundą. Šią vasarą Vilnius su Vokietija turi itin gerą susisiekimą, nes „Wizz Air“ kryptis yra ketvirtoji tiesioginė kryptis iš Vilniaus į šios šalies oro uostus. Oro bendrovė „Skyways“ skraido į Berlyną, su „Lufthansa“ galima pasiekti Frankfurtą, o „Ryanair“ – Brėmeną. Vilniaus oro uostas šią vasarą aptarnauja po 600 skrydžių per savaitę. Nuolatinėmis kryptimis iš Vilniaus 16 oro bendrovių skraidina į 28 Europos oro uostus.

***

Europos Komisijos Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema (RASFF) gautas pranešimas, kad Lietuvos rinkoje išplatintos nesaugios kiniškos lėkštės sriubai. Kaip pranešė Lenkijos atsakinga institucija, šių lėkščių naudojimas gali kelti pavojų sveikatai dėl švino pasklidimo maistui liečiantis su lėkštėmis. Kinijos bendrovės „Shenzhen Ever-rows Trading Co. Ltd“ pagamintas lėkštės į Europos Sąjungą importavo Lenkijos įmonė.

***

Sunkmetis negailestingai išrinko geresnės kokybės drabužius iš Lietuvos skudurynų, todėl lietuviai iš turgaviečių vis dažniau namo grįžta tuščiu krepšiu. Mat europiečiai lengva ranka nebeišmeta drabužių. Todėl į sumenkusius skudurynus jau įsisuko vietos rinka – vis dažniau turgavietėse parduodami lietuvių atnešti drabužiai, neretai įkainoti vos litu. Sunkmetis Lietuvoje privertė į skudurynus užsukti ir didesnes pajamas gaunančius žmones.

***

Kauno politikai nusprendė iš esmės atnaujinti miesto senamiestį esančią Rotušės aikštę, todėl pradedamos aikštės vizijos paieškos. Komercine veikla aikštėje bei greta jos besiverčiantys verslininkai, drauge su kitais kauniečiais susibūrę į Rotušės aikštės draugiją, vis garsiau kalba apie būtinybę didinti aikštės patrauklumą ir kauniečiams, ir miesto svečiams, ne mažiau dėmesio skiriant jų saugumui bei tvarkos problemoms.

PASAULIS

Naujoji Tarpautinio valiutos fondo (TVF) vadovė Christine Lagarde išpėjo Europos ir Jungtinių Valstijų valdžios atstovus, kad jeigu jiems nepavyks susidoroti su savo skolų krizėmis, pasaulio ekonomikai gali grėsti nauji nemalonumai. Kalbėdama New York mieste buvusi Prancūzijos finansų ministrė sakė, nepaisant teigiamo finansų rinkų atsako į praėjusią savaitę Graikijai pažadėtą finansinės paramos paketą, problemos euro zonoje „ir vėl gali atsinaujinti“. Ch. Lagarde taip pat pažymėjo, kad nesutarimai tarp demokratų ir respublikonų Washington gali neigiamai atsiliepti viso pasaulio ekonomikai, jeigu jie nesusitars dėl JAV valstybės skolos ribos didinimo.

***

Japonijos parlamentas patvirtino antrą papildomą biudžetą žemės drebėjimo padariniams sutvarkyti. Japonijos valdžia nusprendė Japonijos atstatymo darbams skirti beveik 1,99 trln. jenų. Iš skirtos sumos beveik 275,4 mlrd. jenų vyriausybė ketina išleisti nukentėjusiesiems, patyrusiems nuostolių dėl branduolinės krizės Fukušimos atominėje jėgainėje. Dalis šių išlaidų bus skiriama Fukušimos prefektūros gyventojų sveikatai tikrinti. 377,4 mlrd. jenų bus skirta tiems, kas išgyveno po žemės drebėjimo, taip pat privačių asmenų ir verslininkų kreditavimui. Dar 800 mlrd. jenų ketinama išleisti ūkio atstatymo darbams. Vokietijos bendrovė „Munich re.“ nuostolius, patirtus dėl kovo 11 d. žemės drebėjimo Japonijoje, įvertino 210 mlrd. dolerių.

***

Pietų Korėja ir Indija pasirašė sutartį dėl branduolinės energetikos, kuri padidino Pietų Korėjos lūkesčius išvirtinti Indijos energetikos rinkoje. Remiantis šiuo susitarimu, Pietų Korėja galės eksportuoti atominės energijos technologiją į Indiją. Sutartis buvo pasirašyta tuo metu, kai Indija stengėsi susidoroti su didėjančiais atominės energijos poreikiais. Pietų Korėja yra devintoji šalis, pasirašiusi branduolinę sutartį su Indija.

***

Šveicarijos franką investuotojai vertina kaip vieną patikimiausių valiutų, ypač dėl skolų krizės Europoje ir gresiančio JAV nemokumo. Šveicarijos franko kursas JAV dolerio atžvilgiu per pastaruosius metus išaugo 30 proc., o per 2011 m. liepą – 5 proc. Euro kursas Šveicarijos franko atžvilgiu taip pat krinta. Per pastaruosius metus euro kursas franko atžvilgiu nukrito 15 proc., o per šiuo metų liepą – beveik 5 proc.

***

JAV skrydžių bendrovė „American Airlines“ iš dviejų lėktuvų gamintojų – „Airbus“ ir „Boeing“ – užsakė 460 lėktuvų. Tai didžiausias sandoris aviacijos istorijoje, tačiau finansinės jo sąlygos neatskleidžiamos. „American Airlines“ parką papildys 200 „Boeing 737“ ir 260 „Airbus A320“ lėktuvų, kurie skrydžių bendrovei bus pristatyti 2013–2022 m. Šis sandoris turėtų gerokai atnaujinti „Ame-

rican Airlines“ lėktuvų parką, kur vidutinis lėktuvo amžius siekia 15 m. ir yra seniausias, lyginant su 6 didžiausiomis JAV skrydžių bendrovėmis. „Boeing 737“ kaina siekia apie 81 mln. JAV dol., „Airbus A320“ – apie 86 mln. dol.

***

Estijai, kuri prie euro zonos prisijungė tuomet, kai jos valstybės narės kovojo su skolų krize, net vyraujant sąmyšiui monetarinėje sąjungoje bendra valiuta duoda naudą, teigia Estijos ministras pirmininkas Andrus Ansip. Jis pažymėjo, kad euro sąjungos narių finansinė parama, skirta užbaigti 21 mėnesį regioną slepiančią skolų krizę, yra „puiki“.

***

JAV milijardierius ir vienas iš garsiausių pasaulyje spekuliantų valiuta George Soros nusprendė baigti savo draudimo fondo valdytojo karjerą. 81 metų finansininkas iki šių metų pabaigos nori gražinti savo investuotojams pinigus – apie 1 mlrd. JAV dol., o jo fondas turėtų užsiimti tik G. Soros ir jo šeimos aktyvais. Su fondu atsiveikina ir Keith Anderson, kuris buvo šio fondo investicijų direktoriumi nuo 2008 m. vasario mėn.

***

Pigių skrydžių bendrovė „easyJet“ pranešė, kad nuo kitų metų balandžio atidarys Southend oro uostą visai šalia Londono. Tai bus 20-oji oro linijų bendrovės bazė. „easyJet“ teigia, kad Southend oro uostas pagerins susisiekimą su Europos žemynu prieš 2012 m. Olimpines žaidynes. „easyJet“ bazėje turės tris lėktuvus ir per pirmuosius metus tikisi aptarnauti iki 800,000 keleivių.

***

Nuo kito mėnesio Venecijoje besilankantys turistai turės mokėti naują viešbučio mokestį. Surinktomis lėšomis bus bandoma gelbėti skęstantį miestą, kuris pamažu grimzta į purvą ir kuriam pavojų kelia kylantis jūros lygis bei vis dažnesnės žiemos audros, priežiūrai.

Jungtinių Valstijų automobilių susivienijimas „Ford Motor“ pranešė, kad dėl išaugusių išlaidų 8 proc. sumažėjo pelnas. Per antrą ketvirtį „Ford“ pardavimai visame pasaulyje išaugo 7 proc. „Ford“ plėtos Azijoje planai vėl įsigalėti JAV prabangių automobilių rinkoje pakenkė antrojo ketvirčio pelnui, nes išaugusios išlaidos užgožė didėjančius pardavimus. Per antrą metų ketvirtį bendrovė uždirbo 2,4 mlrd. JAV dol, tai yra 8 proc. mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu praėjusiais metais. Per antrą ketvirtį „Ford“ pardavimai visame pasaulyje išaugo 7 proc., tačiau bendrovė daugiau lėšų išleido medžiagoms, taip pat produktų plėtrai.

Muzika Jūsų ausims, akims ir lūpoms

**RAMUNĖ LAPAS,
RAIMUNDAS MARIUS LAPAS**

Sezono viršūnė – Gershwin gala

Ramunė: Ravinia festivalis pasiekė viršūnę – liepos 23 d. čia įvyko kasmetinis gala vakaras, šįkart pašventas George Gershwin kūrybai. Kompozitorius Ravinia pirmą kartą pasirodė prieš 75 metus – 1936 metais, tais pačiais metais, kaip ir Chicago Symphony Orchestra (CSO). Tai buvo jo vienintelis pasirodymas Ravinia. Gala – ne paprastas koncertas. Tradiciškai jis prasideda kokteiliais, o baigiasi iškilminga vakariene. Koncerto pelnas skiriamas labdarai. Šiemet – vaikų mokomosios programos „Reach*Teach*Play” palaikymui.

Raimundas: Be to, gala koncertui žiūrovai paprastai pasipuošia. Tai gera proga vidurvasarį pravedinti savo vakarinę aprangą. Ne pirmos jaunystės damos ir žavingos panelės pražysta tarsi gėlės savo spalvingomis pokylio ar kokteilinėmis suknelėmis. Jų palydovai vyrai turi pasitempti, kad atrodytų ne mažiau elegantiškai, tik, deja, jų išradingumo arsenalas ribotesnis – nebent įdomesnio rašto priedai prie juodo, balto ar dramblio kaulo spalvos smokingo. Tačiau net ir gala vakaro pagrindinė dalis yra muzika, ar ne?

Ramunė: Būtent! Gershwin, kaip minėjome, pasirinktas neveltui, o jo kūrinių interpretatoriai – pačios aukščiausios klasės: CSO, kuriam dirigavo prieš pat koncertą susirgusį James Conlon pakeitęs dinamiškasis David Alan Miller (Ravinia žiūrovams šis dirigentas nesvetimas, per pastaruosius 12 metų jis čia dirigavo net 19 kartų!), dainininkai Sylvia McNair, Brian Stokes Mitchell bei Kelli O'Hara ir pianistas Kevin Cole. Pastarasis pasirodė ne tik kaip virtuoziskas akompaniatorius, bet ir žaismingas solistas. Tačiau didžiausio malonumo suteikė jo kartu su CSO ugingai ir tuo pačiu žaismingai atliktas „Rhapsody in Blue”. Teigiama, kad Gershwin pirštai priversdavo fortepijoną juoktis – Cole atlikimas pasižymi tomis pačiomis savybėmis. Paauglystėje patekęs į Irving Berlin, Steven Sondheim, Harold Arlen bei kitų garsenybių ratą, jis taip nugludino savo stilių, kad dabar garsėja kaip pianistas, sugebantis išgauti tikrą Gershwin muzikos skambėjimą. Gal kiek „persistengė” vaidybiškai atlikdamas „It ain't necessarily so”, apskritai Brian Stokes Mitchell maloniai nustebino savo gerai išdirbtu vokalu, na, o Sylvia McNair

kaip visuomet buvo žavinga šioje Highland Park scenoje.

**Ekonominio nuosmukio
šiurkštus prisilietimas**

Raimundas: Liepa Ravinia apskritai buvo turtinga puikiais koncertais. Kas vakarą čia skamba pati įvairiausia muzika – nuo rimtos klasikinės iki trunkaus roko. Garsai ir gamta darniai susilieja į vieną nuostabų kūrinį. Tuo ir garsus šis festivalis – seniausias Amerikoje muzikos festivalis po atvirum dangumi (1904 metais čia buvo įsteigtas atrakcionų parkas, tačiau netrukus, 1911 metais, parkas pasikeitė į tokį, kokį mes žinome dabar, tik, aišku, ne tokio mastelio). Tačiau ekonominis nuosmukis palietė visas gyvenimo sritis, palietė jis ir Ravinia. Liepos 9 d. pasijutau kiek nejaukiai. Nors orai tą šeštadienio vakarą buvo nuostabūs, žmonių parke buvo nedaug. Netrūko tuščių krėslų ir paviljone. Apmaudu, jog ne taip gausiai, kaip galėjo, susirinko žiūrovai į „savosios”, t. y. Illinois valstijoje gimusios soprano Deborah Voigt koncertą. Įdomioje programoje – solistės tradicinis repertuaras – Wagner ir Strauss operiniai kūriniai, o „desertui” – dar ir Beethoven. Tiesa, atlikimas nebuvo vienodai stiprus, bet dvi arijos nuskambėjo

tikrai išpūdingai – tai „Dich, teure Halle” (iš „Tannhauser”) ir „Du bist der Lenz” (iš „Die Walkure”). Prima-dona pastebimai laisviau pasijuto dainuodama Strauss, ypač paskutinę sceną iš operos „Salome”. Žiūrovai išprašė keletą „bisų”: jautriai Voigt interpretavo Strauss „Zueignung” ir kokeriškai šmaikščiai „I Could Have Danced all Night” (iš miuziklo „My Fair Lady”).

Ramunė: Negaliu susilaikyti nepasakiusi poros žodžių apie primadonos apdarą. Manau, sutiksi su manimi, Raimundai, kad Deborah Voigt tą vakarą atrodė dieviškai – sunkiai krentanti, tamsiai mėlyna su ryškios mėlynos ir aukso spalvos raštu suk-

nelė, tamsiai mėlynas bolero švarke-lis – karališkas derinys!

Raudona linija – Liszt

Ramunė: Įdomų teatrinį-muzikinį Franz Liszt portretą sukūrė scenaristas Harry Clark, o Martin teatro scenoje įkūnijo nuostabus pianistas Andre Watts ir aktorius Michael York, padedami režisieriaus Troy Hollar (programa skirta šiemet minimam kompozitoriaus ir pianisto 200 metų jubiliejui). Scenarijus remiasi

Perlman – ryški žvaigždė, beveik kasmet sužibanti Highland Park padangėje!

Skirtingi žvaigždžių vaidmenys

Ramunė: Įdomu, kad jau ne pirmus metus mes matome Itzhak Perlman ne tik smuikuojantį, bet ir diriguojantį. Štai ir šį sezoną dirigento lazdele jis paims rugpjūčio 6 d., beje, šio CSO koncerto pievoje galima bus pasiklausyti nemokamai, o prieš koncertą taip pat įvyks pokalbis su atlikėjais! Ne tik muzikantai, bet ir dainininkai Ravinia bando įvairius vaidmenis. Štai baritonas iš Welo Bryn Terfel liepos 30 d. dainavo Scar-pia partiją koncertiniame „Tosca” variante, o rugpjūčio 2 d. jis rengia rečitalį Martin teatre (su pianistu Brian Zeger). J. Semenciuk dainų vakaras (rusų kompozitorių Čaikovski ir Rachmaninov) įvyko liepos 27 d.; o rugpjūčio 4 d. operos solistė atliks vokalinę partiją Mahler „Das Klagende Lied”.

Raimundas: Ravinia festivalio organizatorių vaizduotei ribų nėra! Rugpjūčio 5-ąją parke bus tikrų tikriausia astronominė naktis: Yo-Yo-Ma atliks Čaikovski, CSO – suita iš Prokofjev „Romeo ir Džiuljetos”, o parke išsidėstę astronomai su teleskopais padės pažvelgti į žvaigždes iš arčiau!

Ramunė: Praėjusį kartą žadėjau papasakoti apie dar vieną „žvaigždutę”, užgimusią Ravinia. Tai „Starfruit”, bendrovės „Lifeway” ledai (iš tikrųjų – šaldytas kefyras!). Prieš daug metų pasiūlytas išbandyti festivalio žiūrovams, dabar šis skanėtas pripažintas specialistų ne tik kaip labai gardus, bet ir sveikas vasarinis desertas. Jis parduodamas ne tik Ravinia ledų paviljone (šalia garsiųjų firminių „cappuccino crunch” ledų), bet ir Wrigley Field stadione bei keliose „Starfruit” kavinėse Čikagoje!

Raimundas: Ravinia paletė iš tikrųjų spalvinga. Tuo galite įsitikinti patys. Išsirinkite koncertą pagal savo skonį – ar tai būtų barokinė Handel opera, ar ekscentriškasis Rufus Wainwright, ir leiskitės į nuotyki. Muzikinį, intelektualinį, kulinarinį... Tikrai nesigailėsite! Parkas netoli, vos 20 mylių nuo Čikagos. Bilietų kasa dirba kasdien. Tel. nr. 847-266-5000, o interneto svetainė www.ravinia.org

Russell Jenkins nuotr.

Karališku laivu Viduržemio jūra!

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Nr. 10

Barcelona XIII šimtmečiu buvo pasaulinė jūros galiūnė! Šiuo metu ji yra antras pagal dydį Ispanijos miestas, Catalonia provincijos sostinė, išsikūrusi palei Viduržemio jūros pakrantę, tarp dviejų upių žiočių Llobregat ir Besos. Toji pati žavi gamta puošia viso miesto grožį bei kelia jo vertę. Barcelona didmiesčio istorinis miesto centras su senovės romėnų ir viduramžio liekanomis yra įdomi vieta, su daugiausia žavingomis siaurutėmis bei kreivomis gatvelėmis, nusidriekusiomis iš dviejų pusių svarbiausio sostinės La Ramblas bulvaru, prasidedančio nuo paties miesto centro ir besitęsiančio ligi pat jūros pakrantės. Ten buvo tokia nepaprasta minios grūstis, kuri, mums pasakojo, kasdien užplūsta ir būna ten iki pat vėliausio vakaro. Ant šaligatvių – aibės gėlių pardavėjų, paukščių vertėvių, rankdarbių prekiautojų, o tarp jų (kaip apsieisi be jų?) – ir gatvės muzikantai, vietinių gyventojų bei gausių turistų linksmintojų, kavainaitės po kavinių, įvairiausių restoranų, savo egzotiškų gardžiakvapių valgių kvapu net visiškai nealkanus viliodami užėiti. Beje, ir čia mus perspėjo saugotis „profesionalų“ kišenvagių, kuriems La Ramblas bulvaras yra mėgstamiausia dažnai (iš tikrųjų sakė nuolat) lankoma „lindynė“.

Pėstute vaikščiodami išilgai „iššlovintu“ La Ramblas bulvaru, galė-

jome matyti garsiuosius operos rūmus El Liceu, už kurių smarkiai bruzda gausiai lankomas maisto turgus. O dar kiek toliau ir Placa Reial – Karališkoji aikštė su arkomis ir palmių medžiais. Ir ten gėrėjomės labai įdomios architektūros pastatais, namais, ypač iš Viduramžių laikų.

La Ramblas bulvaras pasibaigė prie Senojo uosto, kur stovi išpūdingai didinga su reikšminga išraiška Christopher Columbus statula, pirštu nukreipusi į rytus, skersai Viduržemio jūros, link savojo gimtojo Genoa miesto.

Naujose dalyse miesto gatvės yra plačios, tiesiai surikiuotos su modernios išvaizdos pastatais, namais. Susidomėję stebėjome Barcelonos dangaus skliautą, kurį tarsi užkariavo, stengdamiesi net perskrointi debesis, žmogaus vaizduotės nerealūs, it pamėgdžiojant nuostabius mezginius Sagrada Familia (Šventos šeimos) didžiulės, dar nebaigtos statyti katedros bokštų smaigaliai. O mums jau sugrįžus iš kelionės, lapkričio mėnesį popiežius Benediktas XVI pašventino Sagrada Familia ir paskelbė ją bazilika. Ši išpūdinga katedra – dabar naujoji bazilika miesto širdyje – įžymi savais sudėtingais modeliais ir banguojančiomis kreivėmis, tokio būdingomis pačiam jos statytojui Catalonia tėvynainiui – genialiam architektui Antoni Gaudi.

Sagrada Familia bažnyčios pamatai buvo padėti XIX šimtmečiu (1882 m.), bet net po 128 metų ji dar nėra baigta. Plazdena užuominos, jog stengsis baziliką užbaigti statyti 2026 metais, minint A. Gaudi mirties šimtmetį. Va, nors bazilika nėra baigta, ja jau susidomėjo UNESCO (United Nations Educational Scientific Cultural Organization, Jungtinių Tautų Švietimo mokslo kultūros organizacija) ir paskelbė pasaulio paveldu!

Nors bažnyčia buvo pradėta statyti 1882 m., tuojau po vienerių metų – statybą į savo rankas perėmė A. Gaudi, pakeisdamas statybą savuoju architektūrinio bei inžinieriškumo stiliumi – sujungdamas gotikinį su *art nouveau* menu, pasiūlydamas dingas kolonas ir arkas.

Bus daugiau.

Genialaus A. Gaudi bažnyčia La Sagrada Familia, Barcelona, Ispanija.

Garsusis Ispanijos sostinės La Ramblas bulvaras.

CHIRURGAJ

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

Austrija suklupo

Atkelta iš 2 psl.

Kodėl iš anksto nebuvo parengtas angliškas suėmimo įsako variantas ir išsiųstas kartu su lietuviškuoju?

Ko gero, suėmimo įsakas neatitiko Vakarų reikalavimų. Austrijos teisingumo ministerijos atstovas aiškino, kad originalus Lietuvos įsakas ir vėliau atsiųsta nusikaltimų santrauka anglų kalba buvo netinkama, nes buvo tik perpasakojami istoriniai įvykiai, nepriskiriant inkriminuojamų nusikaltimų konkrečiam asmeniui. Pasak austrų, asmens atsakomybė už nusikaltimą turi būti itin aiškiai įrodyta, negalima pirma suimti žmogaus ir tik vėliau sukonkretinti jam kaltinimus. Su šiais principais sunku ginčytis. Be to, pirminiu etapu baudžiamojo proceso normos sukonstruotos ginti suimtajį, nes reikia turėti labai rimtą pagrindą varžyti jo teises ir laisves.

Žinodama, kad Rusija visomis priemonėmis gins M. Golovato, prokuratūra turėjo itin kruopščiai parengti suėmimo įsaką ir nesuteikti jokių galimybių pasinaudoti neaiškumais ir teisinėmis plonybėmis. Bet buvo dirbama atsainiai, neatsakingai, ir todėl matome to rezultatus. Jei Lietuva būtų tinkamai pasirengusi, nebūtų buvę dingsčių M. Golovato paleisti. Nors Lietuvos įsakas ir turėjo trūkumų, Austrija vis dėlto privalėjo mūsų valstybei suteikti daugiau laiko suėmimo įsakui ar ekstradicijos prašymui sutvarkyti.

Lietuvos valdžia ir politikai išlaikė egzaminą, nors iš pradžių kai kurie karščiaivosi, net siūlė nutraukti diplomatinis santykius su Austrija. Teisingumo ministras Remigijus Šimašius, neturėdamas jokių įrodymų, suskubo kalbėti apie Rusijos spaudimą. Tačiau per pokalbį su Austrijos spauda prezidentė Dalia Grybauskaitė pasisakė aiškiai, tvir-

tai ir taikliai: „Šis sprendimas diskreditavo Europos šalių bendradarbiavimą teisėsaugos srityje. Mūsų visuomenė Lietuvoje yra šokiruota, vyrauja neteisybės jausmas. Susidarė įspūdis, kad viena ES narė apgavo kitą.“ Pasakiusi, ką turėjo pasakyti, prezidentė nekartojo tų pačių priekaištų, neaitrino nuotaikų. Jau pirmadienį užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis pabrėžė, kad priekaištai Austrijos valdžiai nėra priekaištai Austrijos žmonėms. Galima tik pritarti nutarimui atšaukti Lietuvos ambasadorių, nors gal reikėjo leisti jam pasilikti kelias dienas Austrijoje, kad galėtų susitikti su žiniasklaida ir išaiškinti Lietuvos laikyseną. Abejoju, ar reikėjo įteikti Rusijai notą dėl ambasadoriaus S. Nečajev pastabų. Jei kiltų „notų karas“ su Rusija, jis tik nukreiptų dėmesį nuo svarbiausio klausimo, būtent – Austrijos elgesio.

Lietuva ne kartą priekaištavo Europos šalims, kad šios skyrė pirmenybę savo interesams, o ne vertybėms. Tie priekaištai dažnai buvo nepagrįsti. Šis atvejis, ko gero, skirtingas. Tad Lietuva turi reikalauti, kad būtų imtasi priemonių, kurios užtikrintų, kad šitoks atvejis nepasikartotų. Šis atvejis neturėtų būti naudojamas antieuropietiškomis nuostatoms ir mūsų polinkiui jaustis neįvertintiems ir nuskriaustiems stiprinti. Verta paminėti, kad M. Golovato lankėsi keturiose ES šalyse. Nė viena iš jų nėra ES senbuvė. Čekijos ir Kipro valstybės ES narėmis tapo tais pačiais metais kaip ir Lietuva, o Austrija bei Suomija įstojo 1995 metais.

Alfa.lt

Kęstutis K. Girnius – žurnalistas, publicistas, politikos apžvalgininkas, pedagogas, istorikas. Nuo 2007 m. dėsto Vilniaus universitete.

Ant Anykščių trasos su broliu.

Ką veikti Lietuvoje vasarą Anykščių rajonas

ANDRIUS KRIAUCIŪNAS

Vau! Jūs gal nežinote, bet aš Lietuvoje jau esu penkias savaites. Kaip greitai bėga laikas. Mano naujausia kelionė buvo į Anykščių rajoną. Mes (aš, mano brolis Gytis, tėtis Aldas, mama Irena ir močiutė Marija) išvažiavome gana anksti ryte. Anykščių rajone planavome susitikti su draugais Arklių muziejuje. Kadangi truputį anksčiau nuvažiavome, sustojome prie Anykščių miesto bažnyčios. Ji labai graži ir labai ypatinga. Tai bažnyčia, kurią, pagal legendą, velnias norėjo nugriauti su Puntuko akmeniu. Šis akmuo yra didžiulis – jis sveria 256 tonas! Mes trumpam įėjome į bažnyčios vidų. Ji labai graži ir iš vidaus irgi. Lauke yra ir kryžiaus keliai. Jie buvo labai išpūdingi. Viskas buvo išdrožta iš medžio! Kiek daug darbo!

Po to važiavome į Arklių muziejų. Kai nuvykome, susitikome su svečiais ir ėjome į muziejaus dalį, esančią pastato viduje. Ten buvo daugiau istorijos, rodė trumpą filmuką. Taip pat ten buvo gaisrininkų vežimas ir priemonės, kurias jie naudodavo senais laikais, kada nebuvo mašinų. Tada ėjome į namuką, kur audė audėjos. Tai – žiaurus darbas! Nebent moki, kaip tai daryti. O mokyti reikia ilgai. Po to ėjome į ūkinį pastatą. Ten buvo daug skirtingų vežimų. Ten net buvo rogės, kurias galima naudoti žiemą. Pastate buvo ir grūdų malimo gėrnos. Aš pabandžiau jomis

Straipsnio autorius Arklių muziejuje.

malėti grūdus, ir tai nebuvo lengviausias darbas.

Tada mes ėjome į dvi skirtingas sodybas. Pirmą buvo uždaryta, bet į antrąją mus įleido. Ten mus labai gražiai priėmė. Mums ten pasiūlė pačių keptos duonos ir pyrago. Duona buvo kepta prieš dieną. Tikrai buvo skanu. Tada ėjome į lauką. Ten buvo kajokų. Aš daug kartų bandžiau, pagaliau man pavyko jais paeiti. Aš net galėjau su jais vaikščioti apie dvi minutes. Po to važiavome į Inkūnų kaimą.

Senovinis vežimas.

Inkūnuose mes aplankėme gimines. Mus labai gražiai priėmė, smagiai pabendravome. Taip pat aplankėme kapines, bažnyčią. Mano tėvo prosenelė davė pinigų ir žemės pastatyti tą bažnyčią. Bažnyčioje buvo vestuvės, tai negalėjome užteiti į vidų. Tada vėl važiavome į Anykščius, ten apsilankėme nusileidimo take. Tu sėdi mašinoje ir važiuoji žemyn kalnu ant dviejų metalinių bėgių. Pats gali reguliuoti greitį.

Pirmą kartą ne per greitai važiavome, nes tai buvo mūsų pirmasis kartas. Antrą kartą važiavome greičiau, bet ne greičiausiu greičiu. Trečią kartą važiavome pilnu greičiu. Buvo labai smagu.

Pradėjo lyti, todėl nuvažiavome tik trumpam pažiūrėti į Puntuko akmenį. Kaip jau prieš tai sakiau, velnias norėjo mesti šį 256 tonų akmenį ir nugriauti bažnyčią. Velnias išgirdo gaidį giedant ir numetė akmenį į šalį, nes turėjo pasislėpti. Taip bažnyčia liko sveika, o į akmenį galime dar ir šiandien pasižiūrėti.

Tada atėjo laikas važiuoti namo. Atsisveikinome su giminėmis ir važiavome namo. Buvo labai smagi diena, norėčiau sugrįžti į Anykščius.

Andrius R. Kriaučiūnas – 12-metis „Draugo“ bendradarbis, šią vasarą su broliu Gyčiu leidžiantis vasarą Lietuvoje.

Ant pakyls – „Smetoniška“ gira

Atkelta iš 9 psl.

Iki šiol Lietuvoje alaus daryklų, kurių pavadinime puikuotūsi jų įkūrėjų vardas, nebuvo. Ši sena pasaulio aludarių tradicija šiais metais buvo atgaivinta Kauno mieste.

Prieš karą laikinojoje sostinėje veikė alaus darykla „I. B. Volfas-Engelman“. Alaus daryklos pavadinimo ypatybė ta, kad jame įamžintos įkūrėjų ir buvusių savininkų pavardės – Isero Bero Volfo ir Ferdinand Engelman. 1940 metais užėjus sovietams, „I. B. Volfas-Engelman“ buvo nacionalizuotas ir pavadintas „Ragučiu“. Žinomų Kauno aludarių pavardės vėl prisimintos prieš kelerius metus, kai buvo pradėtas gaminti „Volfo Engelman“ alus. Šiais metais istorinė neteisybė buvo ištaisyta ir įmonei gražintas jos senas pavadinimas.

Įdomu, kad tarpkario laikais alaus darykla „Volfas Engelman“ buvo plačiai žinoma ne tik Lietuvoje, bet ir minima užsienio spaudoje. Reikia manyti, jei ne sovietinė okupacija, ši darykla būtų galėjusi tapti tuo pačiu, kas Airijai yra „Guinness“, Olandijai – „Heineken“, o JAV – „Miller“.

1925 metais Amerikos laikraštis „The Wall Street Journal“ viename savo straipsnių kaunietį alaus daryklos savininką I. B. Volfą pavadino Lietuvos alaus karaliumi. Žinant, kad anuomet mūsų šalis buvo labai mažai žinoma, ypač JAV, toks paminėjimas buvo didis alaus daryklos savininko nuopelnų įvertinimas.

Pramoninę alaus daryklą 1853 metais įkūrė pirklys Rafailas Volfas. Vėliau įmonė perėjo R. Volfo sūnaus Isero Bero valdžion. Teigiama, kad jis tvarkėsi itin sumaniai, atsakingai žiūrėjo į tėvo jam paliktą verslą, tad alaus darykla vis stiprėjo, o čia verdamas alus darėsi vis populiariau.

I. B. Volfo veikla neapsiribojo vien aludaryste. Didžiausios tarpkario Lietuvos alaus daryklos savininkas ir jo artimieji prisidėjo prie modernios miesto savivaldos kūrimo, rėmė įvairias labdaros ir šalpos organizacijas, švietimo institucijas, prisidėjo prie paminklų bei pastatų statybų. Kai kurie iš tų statinių, pavyz-

džiui, Vytauto Didžiojo paminklas, Vytauto Didžiojo karo muziejus, ilgainiui tapo mūsų šalies simboliais.

I. B. Volfas pagarsėjo ir tuo, kad nuo 14 metų kūrė eilėraščius. Jie nuguldavo kur nors į stalčius, o buvo spausdinami to meto leidiniuose.

„Žmogaus-angelo“ alui tiesiog negalėjo nesisekti

„Engelman“ alaus darykla buvo įsikūrusi netoli geležinkelio stoties besikuriantčiame pramoniniame Kauno miesto kvartale (toje pačioje vietoje, kur šiais laikais atgimė AB „Volfas Engelman“). Visus traukiniumi į Kauną atvykusius svečius neretai pasitikdavo švelniai nosį kutenantis salyklo aromatas, sklindantis iš „Engelman“ alaus daryklos.

1927 metais „I. B. Volfas“ ir „Engelman“ daryklos susijungė į vieną. Susijungimas išėjo į naudą – naujojoje darykloje verdamas alus „Volfas Engelman“ netrukus tapo pačiu populiariausiu šalyje.

Kaune pusiau rimtai, pusiau juokais buvo kalbama, kad prie alaus sėkmės prisidėjo ir daryklos pavadinime atsidūrusi F. Engelman pavardė, mat „engel“ reiškia „angelą“, o „man“ – „žmogų“. „Žmogaus-angelo“ alui tiesiog negalėjo nesisekti. Tarpkario „I. B. Volfas-Engelman“ gaminama produkcija užėmė iki 40 proc. Lietuvos rinkos.

„Pradėję gilintis į įmonės praeitį, pamatėme, kokia ji turtinga, ir supratome, koks turi būti mūsų bravoras, kokių kelių turime eiti, kokiomis vertybėmis vadovautis. Priešingai nei daugeliui šalies įmonių, mums nereikia iš naujo atrasti dviračio – tereikia grįžti prie savo ištakų, perimti per ilgus dešimtmečius sukauptą patirtį ir pritaikyti ją šiandienai“, – pasakoja įmonės generalinis direktorius V. Meištas.

Skaitytojų dėmesiui: Vytauto Kernagio fondas ir „Smetoniškos“ geros gamintojai pasirašė bendradarbiavimo sutartį – šią girą gaminanti AB „Volfas Engelman“ nuo kiekvieno nupirkto geros butelio Vytauto Kernagio fondui skyrė 10 centų.

Parengė Angelė Kavakienė

IEŠKO DARBO

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja automobilį, skaniai gamina maistą. Tel. 630-674-1545.

* **Moteris ieško** žmonių slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo darbo šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris ieško** darbo dviems dienoms savaitėje su grįžimu ar su gyvenimu. Tel. 630-999-9505.

* **Vyras su žmona** arba po vieną ieško senelių priežiūros darbo naktimis arba nepilną savaitę. Dokumentai, rekomendacijos, automobilis. Tel. 773-610-5413.

* **Galime išvalyti namą**, padaryti smulkius taisymus ir išdažyti, taip pat galime sutvarkyti aplinką ir nupjauti žolę. Paskambinkite, jeigu reikia mūsų paslaugų parduodant namą ar kraustantis. 630-781-5072.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

IEŠKO IŠSINUOMOTI

* **Tvarkinga moteris** ieško išsinuomoti atskirą kambarį. Tel. 630-930-4625.

SIŪLO DARBĄ

SPA Constantine grožio salonui reikalingi terapistai, estetikos ir manikiūro specialistai.
Tel.: 708-805-2696, Penny

NUOMA

Vasaros atostogoms išnuomojamas 2 mieg. vasarnamis netoli ežero Union Pier, MI.
Tel. 630-484-5982

Skelbimų skyriaus tel.: 773-585-9500

Netekome nuoširdžios Lietuvos rėmėjos

EDVARDAS ŠULAITIS

Iki šiol plunksna nelinko rašyti nors ir neilgą nekrologą Elenai Rovinskaitėi-Rožėnienėi, kuri mirė 2011 m. birželio 23 d. Jos išėjimas iš šio pasaulio buvo staigus ir netikėtas, juk dar visai neseniai Elena kalbėjosi telefonu su draugėmis ir nieko nenujautė apie kelionę amžinybėn.

Elena gimė 1924 m. spalio 10 d. Lietuvoje, Kybartuose, tad buvo šių eilučių autoriaus kraštiečių. Ji buvo truputį vyresnė, tad Kybartų gimnazijoje bendrauti su Elena neteko, nors jos pavardę jau tada esu ne kartą girdėjęs – ji buvo viena iš veikesnių gimnazisčių.

Per Antrąją pasaulinį karą E. Rovinskaitė su šeima pasitraukė iš Lietuvos, Vokietijoje gyveno penkerius metus. Čia ji lankė medicinos mokyklą, iškėjęs už dr. Aleksa Rožėno. Amerikoje pora įsikūrė 1950 metais, čia jiedu išaugino dvi dukras. Ilgą laiką gyveno Čikagoje bei jos apylinkėse.

Tačiau prieš penkerius metus Elena nutarė apsigyventi saulėtoje Arizona valstijoje, kur klimatas, kaip jai atrodė, bus palankesnis sveikatai. E. Rovinskaitė-Rožėnienė šiltuose kraštuose įsikūrė su savo anūke Alia. Amžinybėn Elena jau buvo išlydėjusi savo vyrą Aleksą, dukrą Aldoną, anūką Aleksą, kuriuos nepaprastai mylėjo. Dar visai neseniai ji neteko ir brolio.

E. Rožėnienė buvo tikra savo gimtųjų Kybartų patriotė. Ji daugelį metų rėmė mokslė pasizymėjusius Kybartų gimnazijos mokinius, išėivijoje ir iš kitų buvusių kybartiečių rinkdavo aukas bei siūsdavo jas į Lietuvą. Tiksliai nežinoma, kiek tūkstančių dolerių moteris yra pasiuntusi į Kybartus, iš kur dažnai jai atėidavo padėkos laiška. Elena buvo kukli moteris ir nenorėjo garsintis, tačiau kai kuriais tų laiškų ji pasidalindavo su manimi. O jie kalbėjo, kiek daug Elena darėdavosi kybartiečių, ypač to miestelio jaunimo, labui.

Kai prieš porą metų Kybartų sporto klubas „Sveikata“ minėjo savo

90-ąjį jubiliejų, paprasčiau jos padėti išleisti bent mažą apžvalginį leidinį. Bendromis pastangomis surinkome ir į Kybartus tuokart pasiuntėme 450 dol., nors jos sveikata jau tada buvo pradėjusi šlubuoti.

E. Rožėnienė papasakodavo telefonu ar parašydavo laiškuose apie planus, kaip dar galima padėti gimtiesiems Kybartams. Gaila, kad ne visus juos spėta įgyvendinti. Vis dėlto Elenos pastangos ir nuveikti darbai ilgai liks kybartiečių širdyse.

A. a. Elena Rovinskaitė-Rožėnienė.

E. Rožėnienė buvo pašarvota birželio 30 d. Lemont Petkaus laidojimo namuose. Kitą rytą šv. Mišios vyko Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, iš kur amžinam poilsiui Elena palydėta į Šv. Kazimiero kapines.

A. a. Rožėnienės gedi didelis būrys artimųjų, taip pat kybartiečių, patyrusių jos gerumą ir sulaukusių nemažai finansinės paramos. Dabar nežinia, kas perims jos labdaros darbą. Gal niekas jau nesiryš šioje srityje dirbuotis. Gaila, kad taip greitai mažėja senųjų Lietuvos, ypač kybartiečių, rėmėjų eilės.

Ilsėkis ramybėje, miela kraštiečių, žymi Kybartų patriote.

A † A RIMVYDAS PRANCIŠKUS MILIAUSKAS

Po sunkios širdies operacijos pas Viešpatį iškeliauo 2011 m. liepos 21 d., sulaukęs 59 metų.

Gimė ir augo Čikagoje, paskutiniu metu gyveno Hickory Hills, Illinois.

Paliko liūdinčius: žmoną Judy, dukteris Anastasia ir Amber, motiną Stefą Miliauskiene, seseris Rasą, Dalią Riley ir jos šeimą, brolių Joną ir jo šeimą, tetą Teresę Glambienę su vyru Justinu, pusseserę Ireną Juškiene su vyru Steponu ir jų šeimą, pusbrolių Algį Glambą su žmona Loreta, tetą Aldoną Ulozevičienę ir dėdę Joną Levušį Lietuvoje, kitus gimines, draugus bei pažįstamus.

Laidotuvių šv. Mišios bus aukojamos Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje – 2745 W. 44 th. St. Čikagoje, liepos 30 d., šeštadienį, 10:30 val. ryto.

A. a. Rimvydas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

Nuliūdę artimieji

A † A JOLANDAI KERELIENEI

Amžinybėn iškeliauvus, reiškiamo giliausią užuojautą jos vyrui ALFONSUI, dukroms VILIJAI ir SVAJONEI bei visiems giminėms.

R. ir J. Gintautai
A. ir G. Grinos
B. ir A. Maciukevičiai
I. Miecevičienė
J. ir J. Mockaičiai
A. ir D. Mockaičiai
I. Rimavičienė
B. Sekmakienė
V. Šimkus
J. Vienužienė
L. Vitkauskienė

A † A IZOLDAI ŠIMKIENEI

mirus, reiškiamo giliausią užuojautą jos vyrui VYTAUTUI, sūnui ROBERTUI su šeima, seseriai VITAI su šeima ir visiems giminėms.

Kartu liūdime.

R. ir J. Gintautai
A. ir G. Grinos
A. Kerelis
B. ir A. Maciukevičiai
I. Miesevičienė
J. ir J. Mockaičiai
A. ir D. Mockaičiai
I. Rimavičienė
B. Sekmakienė
J. Vienužienė
L. Vitkauskienė

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

PSICHOLOGINĖ PAGALBOS LINIJA

Skambinkite tel.: 1-866-438-7400

Pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo 6 val. v. iki 10 val. v.
Konfidencialumas garantuojamas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Liepos 31 d., sekmadienį, po 10:30** val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje (Marquett Park) visus kviečiame į parapijos salę pasižiūrėti dokumentinį filmą „Dieviško gailėstingumo metai“, pabendrauti ir pavisaivinti gardžiais blynais bei kavute.

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejus** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) penktadienį, liepos 29 d., 7 val. v. kviečia į renginius iš ciklo „Nepalaužta dvasia“, skirtus 1941 m. birželio trėmimų 70-osioms metinėms atminti. Bus rodomi trys bendrijos „Lemtis“ išleisti dokumentiniai filmai: „Kruvinasis rugpjūtis“ (apie Vorkutos lagerio sukilimą); „Važiujam iš ukvatos“ (apie trėmimus į Tomską) ir „Atsimenu, vadinasi, esu“ (apie bendrijos „Lemtis“ veiklą). Filmai taip pat bus rodomi liepos 30 d. ir rugpjūčio 4 d. 12 val. p. p. Įėjimas – 5 dol. Daugiau informacijos – internetinėje svetainėje www.balzekasmuseum.org

■ **Ketvirtadienį, rugpjūčio 11 d., 7 val.** v. Čikagos ir apylinkių ateitininkai sen draugiai kviečia į jaukią vakaronę su svečiais ateitininkais iš Vilniaus, Inesa ir Vidu Čaikauskais Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL).

■ **Cicero Šv. Antano parapija (1510 S.** 49th Court, Cicero, IL 60804) rugpjūčio 14 d., sekmadienį, po lietuviškų 9 val. r. šv. Mišių kviečia švesti Žolinę.

■ **Rugpjūčio 16 d. 2 val. p. p. Donald** E. Stephens Convention Center (5555 N. River Rd. Rosemont, IL 60018) III auditorijoje numizmatas dr. Audrius V. Plioplys pristatys programą „Silver Ingots of Northern Europe“. Daugiau informacijos galite gauti tel. 719-482-9814 arba el. paštu pr@money.org.

■ **ALRK Moterų sąjungos kuopa Nr. 3** rugpjūčio 20 d., šeštadienį, rengia šventąją kelionę į Shrine of Christ's Passion, Indiana valstijoje. Išvykstame autobusu nuo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčios (Marquett Park) 10 val. r. Grįšime 5 val. p. p. Visus norinčius dalyvauti kelionėje prašoma kreiptis į Angelę Leščinskienę (tel. 773-582-7452 arba į Kastutę Venkutę (tel. 708-422-6214).

■ **Šiluvos atleidai Švč. Mergelės Marijos** Gimimo parapijoje (Marquett Park) prasidės rugsėjo 4 d. ir tęsis iki rugsėjo 11 d. Savaitės dienomis šv. Mišios bus aukojamos 10 val. r. Sekmadienį, rugsėjo 11 d., visus kviečiame į Šiluvos atleidų uždarymą ir procesiją.

■ **Lietuvių Opera kviečia įstaigas, or-** ganizacijas, profesionalus bei visus, norinčius reklamuotis 55-ajame jubiliejiname premjeros leidinyje. Informaciją siųsti 431 N. Silverleaf Blvd., Carol Stream, IL 60188 arba elektroniniu paštu operalt@gmail.com. Vieno puslapio kaina – 100 dol., pusės puslapio – 50 dol., ketvirčio puslapio – 30 dol. Franz Lehar operetės „Grafas Liuksemburgas“ („The Count of Luxembourg“) premjera įvyks rugpjūčio 28 d., 3 val. p. p. J. Sterling Morton High School salėje (2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL 60804). Smulkesnė informacija teikiama telefonais: 630-242-1888, 630-833-1893.

■ **Čikagos liuanistinei mokyklai, įsikū-** rusiai Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636), reikalingi lietuvių kalbos, lietuvių literatūros ir ikimokyklinio auklėjimo mokytojai. Kreiptis į mokyklos direktorę Jūratę Dovilienę el. paštu jurate124@yahoo.com arba tel. 630-805-4036.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **97-osios Pennsylvania Lietuvių dien-** os „Angliakasių Lietuva“ vyks rugpjūčio 13–14 dienomis Schuylkill Mall, Frackville, PA. Rengėjai – Lietuvos Vyčių 144 kuopa.

■ **Rugpjūčio 20–21 dienomis New Jer-** sey vyks antrasis krepšinio turnyras Artūro Karnišovo taurei laimėti. Pradžią šeštadienį, rugpjūčio 20 d. 9 val. r. Seton Hall University (400 S. Orange Ave., South Orange, NJ 07079). Po varžybų Estų namuose (4 Cross St., Veterans Hwy., Jackson, NJ 08527) vyks vakaronė. Prašoma užsiregistruoti. Daugiau informacijos suteiks Stanislovas Kavaliauskas tel. 917-572-2045; el. paštu herbysta@yahoo.com arba Dainius Sakavickas tel. 732-552-9818.

Jau daug metų Beverly Shores lietuvių klubas kasmet ruošia tradicinę metinę gegužinę. Ne išimtis ir šie metai – rugpjūčio 13 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Beverly Shores lietuvių klubo ruošiamoje gegužinėje jūs laukia skanus maistas, lietuviškas alus, gera muzika, šokiai, loterija ir puikus oras. Kviečiame aplinkinių ir tolimesnių apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti. Gegužinė vyks Beverly Shores „Lituanica“ parke (E. Ripplewater Ave.).

Nuotraukoje: akimirka iš prieš keletą metų buvusios gegužinės Beverly Shores „Draugo“ archyvo nuotr.

Padėkite Darijai Varnaitei Suteikite gyvenimo dovaną – tapkite donoru

Mūsų Los Angeles lietuvei Darijai Varnaitei neseniai nustatė autoimuninį sutrikimą – kraujo vėžį (Aplastic Anemia). Aplastinė anemija – kraujo gamybos sutrikimas, kurio pagrindinis požymis – nesubręsta naujos sveikos kraujo ląstelės (baltieji kraujo kūneliai, trombocitai ir raudonosios kraujo ląstelės), kurias gamina kaulų čiulpai. Sergant aplastine anemija kaulų čiulpai nesugeba pakankamai pagaminti naujų ląstelių. Kaulų čiulpų persodinimas – kraštutinė priemonė norint išgelbėti šia sunkia kraujo liga sergančią Dariją, todėl prašome padėti rasti tinkamą kaulų čiulpų donorą.

Paskirkite šiek tiek laiko ir prisijunkite prie pasaulinės donorystės programos internete adresu: www.bethematch.org arba užsiregistruokite internete adresu www.joinmarrow.org (spauskite „Join the Registry – Join Now“). Pastarajame pus-

Darija Varnaitė.

lapyje rasite visą informaciją, kaip tapti donoru ir padėti Darijai.

Norintys užsiregistruoti taip pat gali skambinti tel. 626-471-7171.

Dėkojame!

Varnų šeima

Spaudos apžvalga

„Ateitis“

Nespėjome paskelbti apie žurnalo „Ateitis“ 5 numerį, kai mūsų redakciją pasiekė šeštasis šių metų numeris. Ką įdomaus ras skaitytojas, vartydamas šį numerį?

Šį kartą į akis krinta jaunimo aktyvumas – kiek daug jaunų žmonių jį kūrė. Iš viršelio šypsosi dvi jaunos merginos su Joninių vainikais ant galvų.

O ir pačiame žurnale daug įdomių, nuoširdžių moksleivių ir studentų tekstų apie laisvę, Lietuvą, patriotiškumą, džiugu matyti jų jautrų žvilgsnį į skaudžią mūsų tautos praeities patirtį.

Telšių Žemaitės gimnazijos mokytoja Dalia Pabrėžienė rašo apie poetą ateitininką Vytautą Mačernį, buvusį šios mokyklos mokinį. Čia pat galima perskaityti ir paties poeto 1938–1939 metų 7-ame „Ateities“ numeryje spausdintas rašinys „Aš atnešiau jums saulės patekėjimą“ bei keletas V. Mačernio eilėraščių.

Kartu su Simona Smirnova pakeliausime po Maroką, kur autorė nuvyko vejama savęs ieškojimo troškimo.

Vitos Kuodytės straipsnyje apie „gyvenimo matematiką“ pasakoja moksleivė, studentė ir matematikos istorikas. Pasirodo ir matematika gali būti įdomi.

Ramunė Kubiliūtė dalijasi nuo-

traukomis ir prisiminimais iš ateitininkų Čikagoje surengtos šeimos šventės.

Rasite žurnale daugybę kitų straipsnių, atspindinčių ateitininkų veiklą, nepaliojančią stebinti idėjomis, formomis ir išmone, kurie, tikiu, skaitančiajam bus įdomūs.

Noriu atkreipti dėmesį ir į žurnalo spalvas bei iliustracijas – jos puikios kokybės. Ypač mane sujaudino antrame ir trečiame žurnalo viršeliuose išspausdinti Lietuvos vaikų piešiniai.

Šeštasis „Ateities“ numeris manęs nenuvylė, tad linkiu ir jums gražaus skaitymo.

Paruošė L. A.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747